

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING
 FÖR KVINNAN OCH HEMMET
 FRITHIOF HELLBERG

*Brasfrån
 12/12*

SONDAGEN DEN 12 MAJ 1918.

HUFVUDREDAKTÖR:
 ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
 ELISABETH KREY-LANGE.

Viggo Johansen: Barnen tvättas. Oljemålning.

Dansk konst på

EN DANSK KONSTALSKARE, ETATS-
 rådet Wilhelm Hansen, har lämnat vårt
 nationalgalleri som lån sin utsökta samling
 af dansk målarkonst från äldre och nyare
 tid. Ordet utsökt är icke öfverdrifvet, då
 det gäller dessa konstverk, som i uppfatt-
 ningens innerlighet, koloritens lugn och
 mjukhet och den tekniska öfverlägsenhe-
 ten representera just det centrala i dansk
 måleri — den intima stämningen. Skov-
 gaard, far och söner, Vilhelm Hammershöi,
 Viggo Johansen och ett par af mästarne
 från förra århundradets förra hälft, en C.

L. A. Ring: Parti af Susån vid Lilla Næstved.
 Oljemålning. E. Holmén foto.

Nationalmuseum.

Köbke, en W. Marstrand för att blott näm-
 na några i den lysande raden, ange till
 fyllest hvad utställningen har att erbjuda
 besökaren. Den är rik som hela den kul-
 tur, hvilken blommar under Danmarks ljusa
 himmel. Och den är sig själf såsom få
 länders konst är det. Dessa tysta, färg-
 mättade landskap med speglande vatten
 och bokars mjuka löfverk, dessa genre-
 bilder ur danskt hvardagslif och rums-
 interiörerna med sin pärlgrå eller varm-
 bruna ton — de kunna endast skapas af
 ett så traditionsbefäst folk som det danska.

Sex tyska författarinnor. * V. * Enrica v. Handel-Mazzetti.

Studier ur den moderna skönlitteraturen. Af Beatrice Zade.

"MINA VERK LIGGA FÖRANKRADE I den katolska tron. Den enda mark, på hvilken de kunde spira upp, var den heliga katolska läran. De blomma som blygsamma plantor i den katolska konstens och kulturens härliga skog."

De orden har Enrica von Handel-Mazzetti en gång yttrat om sin egen diktning, och efter Marie von Ebner-Eschenbachs död är hon Österrikes mest betydande författarinna. Med kännedom om den katolska trons inflytande är emellertid Enrica von Handel-Mazzettis konst icke på långt när karaktäriserad. Hennes talang är stark och originell och skulle med säkerhet ha utvecklats äfven utanför den katolska kulturens område. Hur skönt och varmt de ofvan citerade orden än sprungit fram ur ett ödmjukt, sant religiöst hjärta, den opartiske läsaren af hennes böcker måste kritisera dem och säga: Enrica von Handel-Mazzettis konst är ett lifskraftigt träd, som grönskar och blommar rikt, icke emedan, utan ehuru dess rötter äro fästade i den "allena saliggörande" kyrkans tro.

Ej det religiösa, utan det historiska inslaget, har, jämte den konstnärliga formen, lyft upp hennes verk till sådan höjd. Därmed skall naturligtvis icke förnekas hur betydelsefullt det är, att just skildringar från de tider, då det konfessionella intresset stod i förgrunden, bäras upp af en personlighet, som äger alla en from kristens ädlaste egenskaper.

Enrica von Handel-Mazzetti är född i Wien den 10 jan. 1871. I hennes ådror flyter tyskt, holländskt, italienskt och magyariskt blod. Hon härstammar från en gammal württembergisk adelsfamilj, von Handel. Hennes farfar, en österrikisk officer, var gift med en dotter till den berömde italienske juristen Antonio Mazzetti och lade efter svärfaderns död dennes namn till sitt eget. Enricas far, generalstabskapten Henrich Hippolyt von Handel-Mazzetti, dog kort före hennes födelse, men modern, den vackra, intelligent friherrinnan Irene, gaf sina bägge döttrar en mycket god uppfostran. Särskildt stort var i det lilla hemmet intresset för litteratur och konst, mest kanske för poesi och teater.

Någon tids vistelse i en klosterschola vid St. Pölten blef af stor betydelse för Enricas utveckling. Efter återkomsten till Wien infördes hon af sin älskliga, frisinnade mor i sällskapslivet, lärde känna världen och människorna, fortsatte sina studier, särskildt i historia, och fördjupade sig mer och mer i flydda tidens andliga skatter. Genom allt detta har Enrica von Handel-Mazzetti bevarat den världsåskådning hon vunnit genom umgängel med nunnorna i St. Pölten. Det är en idealiserad katolicism, som ej tager anstöt af någon kyrklig dogm eller de märkvärdigaste under, en tro, som öfvervinner alla inre och yttre svårigheter med kärlekens och mildhetens makt, icke Marie von Ebner-Eschenbachs i vishet och förståelse grundade mänsklighet, men en glödande trosifver, som förlåter allt utan att fråga hvarför och huru.

Enrica von Handel-Mazzettis poetiska begåfning tog sig tidigt uttryck i själfständigt litterär produktion. Verser, dramer, skisser, noveller och sagor flödade ur hennes penna i en jämn ström, som intet kunde hålla lill-

baka. Så när som på ett par fina noveller och en ofulländad roman med ämne ur Wiens sällskapslif, i hvilken man väl spårar den blifvande mästarens, äro alla dessa ungdomsverk dilettantiska försök. Utan betydelse voro de dock ej, ty genom dem arbetade sig författarinna ständigt framåt, tills hon år 1900 kunde framträda med ett anmärkningsvärdt alster, en kulturhistorisk roman, kallad "Meinrad Helmpersers denkwürdiges Jahr". Tekniska fel och världsloshet i slilen störa väl i någon mån intrycket; men den fängslande tidsmålningen, så väl träffad i språk och miljö, det spännande innehållet, karaktärsteckningens kraft och det dramatiska framställningssättet verka oemotsändligt medryckande.

Den tioårige Edwin Mac Endoll, som till en rik, förnäm engelsk baronet, skall vistas någon tid i Wien hos en intim vän till familjen. Hans mor är sjuk och tål ej vid sonens lifliga väsen; fadern, en ifrig ateist och anhängare af Spinoza, önskar å sin sida lugn och ro för lärda studier och skriftställer. En tillfällighet för i Wien gossen tillsammans med munken Meinrad Helmperser, en mild, godhjärtad, i anden fattig man, som intages af kärlek till den vackra, älsklige, frimodige lille kättaren. Mac Endolls vän har aflidit kort förut, och pater Meinrad lyckas ställa så till, att Edwin anförtros åt hans vård. I klosterscholan Kremsmünster, där Meinrad är lärare, vistas nu den lille engelsmannen en tid. Meinrads kärlek och minnet af hemmet skydda honom mot alla omvändelseförsök i klostret. Det är emellertid ingen glad tid för gossen i en omgivning, så helt olika allt

Enrica von Handel-Mazzettis mor.

hvad han varit van vid, och underrättelsen om den afgudade moderns död gör vistelsen hos munkarna än svårare. När äntligen hans far, som är på väg till Berlin för att styra om utgifvandet af sin nya filosofiska skrift, afhämtar honom, lämnar Edwin med jubel Kremsmünster. Hos pater Meinrad, hvars tillgifven-

het han väl lärt känna och uppskatta, kvarstannat emellertid ett stycke af hans älskliga barnahjärta, och på resan skrifver han långa bref till munken. I Berlin drages fadern inför rätta på grund af sina öppet uttalade ateistiska åsikter, dem han i fortyrkammaren beseglar med döden. För att stegra den halsstarriges plågor har en omänsklig bödel tvingat den lille sonen att åse hans marter, och själskvalen framkalla nu hos Edwin längtan efter friden i klostret och pater Meinrads kärleksfulla umgänge. Han återvänder till Kremsmünster och antager frivilligt den katolska tron. Så har den enfaldige Meinrads osjälfviska kärlek vunnit det ingen i tjänsten skolad omvändelseifver lyckades vinna: den lille kättarens själ för den heliga kyrkan.

Sådant är i kortaste sammandrag innehållet i "Meinrad Helmpersers denkwürdiges Jahr". Det är en tendensroman, som visst icke saknar sådana vanliga fel; men som historisk roman betraktad är den mycket värdefull och därjämte intressant såsom Enrica von Handel-Mazzettis konstnärliga gesällprof. I och med den boken hade hennes talang beträdf ett område, som den med hjälp af oförläpneliga anlag och utmärkta förkunskaper snart gjorde till sitt eget speciella och sedan ej mera lämnat. Utom en del vackra dikter har Enrica von Handel-Mazzetti efter "Meinrad Helmperser" endast skrivit kulturhistoriska romaner, hvilka alla äro fullödiga konstverk af högt värde.

År 1904 utkom "Jesse und Maria". Den behandlar motreformationen i Donauländerna på 1600-talet.

Med mäterligt genomförd tidskolorit och utan att uppehålla sig vid historiska småsaker upprullar "Jesse und Maria" lefvande bilder från en till det yttre obehärskad period. Omkring hufvudpersonerna röra sig en mängd gestalter, alla fullständigt äkta. De religiösa problemen behandlas med största opartiskhet, icke ljumt eller med författad tendens, utan ur djupet af ett hjärta, som bekänner sig till den ena sidan, men icke misskänner den andras rätt. Berättelsen är gjord med dramatisk liflighet, och man kan kanske förstå, att entusiastiska kritici jämfört författarinna med Shakespeare. Språkets egendomliga, gammaldags färg är genomförd med så stor skicklighet, att den synes naturlig och helt försätter läsaren tillbaka till den skildrade tiden. Likaså behärskar författarinna den österrikiska folkdialekten så fullständigt, att väl knappast den läraste germanist skulle finna något att tadla.

Genom "Jesse und Maria" blef författarinna på en gång berömd. De yppersta kännare, t. ex. Wilhelm Raabe, Marie von Ebner-Eschenbach och Peter Rosegger, gafvo henne uttryck för sin lifliga beundran, biografernas pennor satte sig i rörelse, och boken lästes af hög och låg.

Enrica von Handel-Mazzetti har sedan blifvit kvar på samma konstnärliga nivå. Hennes nästa verk, "Die arme Margaret" (1909), visade nästan ännu tydligare än "Jesse und Maria" författarinns bästa egenskaper. Det är en roman ur folklivet i Steyr på tretioåriga krigets tid, en ädel, harmonisk diktning, som i säker komposition öfverträffar de bägge första böckerna och i

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.
Redaktionen: kl. 10-4. Expeditionen: kl. 9-5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11-1. Annonkont.: kl. 9-5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med juln:r:	Uppl. A, utan juln:r:	Uppl. C, praktuppl., med juln:r:
Helt år Kr. 10:50	Helt år Kr. 10:—	Helt år Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » 7:60	Half år » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Half år » 5:20	Kvartal » 3:75
Kvartal » 2:60	Kvartal » 2:60	Månad » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad » 1:—	

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text. Utländska annonser:
40 öre å textside. 40 öre eft. text, 45 öre
20 % förhöjning för å textside 20 % förh.
särskildt begärd plats. för särsk. begärd plats.

karaktärsteckning, språk och stil väl kan mäta sig med dem.

Sitt "lifs- och bekännelseverk" har Enrica von Handel-Mazzetti kallat romantrilogien "Stephana Schwertner", publicerad år 1914. Den är hennes sista och till omfånget största arbete och måste äfven utan tvekan befecknas som höjdpunkten i den Handel-Mazzettiska dikningen. Den själsliga bakgrunden utgöres äfven här af konflikten mellan de bägge kristna religionsbekännelserna, och miljön är kulturhistorisk, hämtad från kejsar Mathias' regeringsår, liden närmast före det trettioåriga krigets utbrott. Världshändelserna och mängden af verkliga eller diktade historiska karaktärer äro emellertid, hur lefvande de än träda fram för läsarens blick ur dessa storslagna tidsmålningar, endast infattningen till bokens äkta pärla, hjältinnans sublimalt sköna gestalt. Hon är en trons och andaktens stegring af Jesses antagonist Maria och af den fattiga Margarete: ej mera hustru, som älskar sin make, eller modern, som skyddar sitt barn, utan en ren jungfru, som tidigt valt Kristus till brudgum.

Tre skilda delar bilda tillsammans detta märkvärdiga verk: "Unter dem Richter von Steyr", "Das Geheimnis des Königs" och "Jungfrau und Martyrin". Det helas innehåll är i få drag följande. I staden Steyr har "järnkungen", Joachim von Händel, år 1613 med våld genomfört reformationen. Den fattiga gästgivarvredottern Stephana Schwertner vågar med makten af sin gudsfruktan och orubbliga hängivelse för den heliga kyrkan motsätta sig hans befallning och biträda vid anordnandet af en procession. Hon släples därför vid skampålen och är nära att duka under för plågorna där. Den mäktige domarens son, Heinrich von Händel, räddar henne, fattad af djup kärlek till den vackra flickan. Hård står sedan kampen mellan far och son, när denne vill gifta sig med Stephana, hvilken dock icke besvarar hans böjelse. Joachim lämnar intet medel oförsökt för att bringa sonen på andra tankar och griper slutligen till det skändligaste. Han inger Heinrich tvivel om Stephanas sedliga renhet. Utom sig af smärta dödar nu den unge mannen sin oskyldiga älskade och öfverlämnas för denna gärning af fadern i rättvisans händer. För sent inser Heinrich hvilket farsansfullt brott han begått. På dödsbädden antager han den katolska tron och går att undfå försoning i de troendes himmel hos Stephana, Kristi brud.

"Bland mina redan utgifna romaner," skref Enrica von Handel-Mazzetti nyligen till mig, "är 'Stephana', efter hvad jag hör, särdeles omtyckt af soldaterna. Enligt de bref, som komma till mig ur skyttegrafvarna, både från katolska och protestantiska krigare, är det hjältinnans gestalt, hennes oberörda jungfrulighet, som verkar välgörande på de i fruktansvärdt blodsarbete ansträngda männen. Således äfven här gäller: Das Ewig-Weibliche zieht uns hinan!"

Enrica von Handel-Mazzetti skrifver fina bref, hvilka dikteras af ett älskligt väsen och ett kärleksfullt hjärta, öppet för all smärta och allt lidande. När kriget bröt ut, inträdde hon som frivillig sjuksköterska vid ett reservlasarett i Linz, där hon är bosatt sedan 1901, det år då hennes mor gick ur liden. Några "Röda-Kors-artiklar" är det enda hon skrifvit under krigsåren. Arbetet för de sjuka upptar hennes tid och fängslar hennes infresse.

Från alla håll hör man också, att hon är sjukhusets goda ängel. Soldaterna kalla henne "Schwester Menage", d. v. s. hushållssystemen, emedan hon frikostigt sörjer för de sjukas kroppsliga välbefinnande. Tillståndet inom det af henne ledda lasarettet lär också vara det allra bästa. Af de otaliga svårt sårade, som vårdats där, lära under hela det första krigsåret ej mera än åtta ha aflidit.

Inifrån, ur sin milda själ och sin varma trosifver hämtar Enrica von Handel-Mazzetti krafter för sitt uppoffrande arbete i mänsklighetens tjänst. "Så djupt sorglig anblicken af detta elände än är," skrifver hon i ett bref till mig, "så underbart beröres jag af allt mod, all kraft att lida och den barnsligt rörande tacksamheten hos dessa arma män, söner af världens alla upptänkliga nationer. Det är som en helt ny uppenbarelse för mig. Under denna tårarnas och blodets tid har jag upplevat stunder af den innerligaste religiösa andakt, sådana som mitt konstnärskap alla dessa sexton år icke kunnat skänka mig, och dock voro dessa år för visso fulla af den rikaste välsignelse i hvarje hänseende."

Marias sista samtal med Jesse.

Ur "Jesse und Maria".

Af ENRICA von HANDEL-MAZZETTI.

Öfversättning från tyskan af Beatrice Zade.

HIMLEN SKEN SOM ELD OCH BLOD genom Wilhelmsburgertors fängelsegaller. Den arme syndaren gick trött omkring i sin cell, släpande kedjorna efter sig. Klockan är fem. Tornuret slår. Fjorton timmar ännu — sedan —.

Aftonen därute är vacker. Man hör hundar skälla och barn skratta i borgträdgården. Han har också en gång fått gå ut i trädgården; hans älskling hade bedt för honom hos kömmendanten. Det hade dock varit en härlig tid, när hon kommit ridande med sin lilla korg på åsnan och sjungit för honom med sin späda stämma: "Lilla blåa, blåa blomma..."

Så älsklig, så god hon var! Ack, om hon komme nu! Om han kunnat få lägga sitt trötta, förvirrade hufvud i hennes ljufva sköte!... Hon kommer ej... Hon ligger nu och plågas för sin kärleks skull, den älskliga lilla!... I stället har man sändt till honom den andra... "Ni är en stor syndare!" "Eld skall komma och förlära eder..." och så vidare. Egentligen borde man skratta åt henne, den läserskan!

Han stödde sig mot fönstret, lade armarna i kors och skrattade tyst. Därvid gingo ryssningar igenom honom. Ännu fjorton timmar, så skulle man lägga honom i likkistan. Den arme Hans har dömt utan att veta dag och stund — du känner din!

Hans synder lämna honom ingen ro. Han finner sig plötsligt sysselsatt med att genomtänka hela sitt lif. Långt har det ju icke varit. En slyngel var han alltid, förstås, ville ha allting. I Wittenberg satt han i kurrar, en flicka bedrog han också. Nu skulle han ej ha gjort det. Men var väl det där förbrytelser, som förtjända helvetet? Alltid kommer han tillbaka till den gärning, för hvars skull han sitter här, och den har skett i vredesmod. Han var tvungen, nödsakad till den. Med sitt blod sonar han den. Gud skall vara nådig mot honom. "Gud, var mig nådig!" ber han och trycker korset mot sina feberheta läppar.

Nycklarna skramla, och väktaren kommer in. Han har med sig en flaska, en tennbägare och en öfvertäckt tallrik och ställer allting på stenblocket i fängelsets mjidt, Georg Prunners domareblock.

"Herr Veldendorff skall låta sig detta väl smaka i afton; Herr prosten skickar det. Isynnerhet är vinet stärkande för hjärtat."

Jesse kastade en blick full af äckel på nådematen. "Bär bort det igen! Åt du det! Jag förmår icke!" — Sedan frågar han för tionde gången om ingenting hörts från St. Georg.

"Ingenling har hörts. — Kanhända kommer luslen senare." Väktaren pekade på maten och gick.

Syndaren kastade sig på sängen med förtviflan i hjärtat. Ingen underrättelse! De glömma bort honom den fattiga sista dagen!... Och om underrättelse ändligen kommer, så vet han nog hur den lyder — barnet är dödfödt. Modern är — åh, Gud, Gud, Gud! Blott icke detta, endast detta ej! Men det kommer nog. Med honom har ju ingen förbarmande, hvarken Gud eller människor.

Blodröd lyser himlen in genom fönstret. Syndaren ligger på sin säng; korset har fallit ur hans hand. Så öfvergifven han är — så öfvergifven! —

Åt Wilhelmsburgertor till vandrar en kvinnan med trötta steg.

"...Fronleichnamssystem! Passera!"

Vid ingången ber hon att få låla med väktaren. Han kommer med sin nyckelknippa. Och hon framför sitt budskap. Barnet är födt. En gosse är det, och frisk och rar. Han frågar hur hon vet det. Hon vet det... Hon har varit där själf. Då blir hans drinkareanlete riktigt vänligt.

"Kommen med! I mån själf säga honom det."

"O, Jesus, nej!... Se honom en gång till! Det förs jag inte. Jag har förolämpat honom så — mer än I anen!..."

"Det glömmet han bort. Kommen nu! I hafven sett barnet, det har inte jag." Han fände ett talgljus; det var redan mörkt i trappan. En torvedsfackla lyste i gången.

"Tagen I mitt ljus," sade Jorig; "det är nog redan mörkt där inne."

Låset rasslade, dörren gick upp. Maria inträdde sakt. Han låg på sängen borta i hörnet; hon trodde han sof. När hon kom närmare, såg hon, att hans ögon voro öppna. Han stirrade på henne med glasartad blick.

"Ser jag er åter? Det är bra... Hvad nytt? Har vårt sloff brunnit upp eller min bror dött? Är... mitt barn... Ack!" stönade han och förde handen mot hjärtat, "hvad är det väl idag för en god — och lustig dag!"

"Herr Jesse," sade nu Maria med darrande stämma, men likväl småleende, "det kära lilla barnet har kommit nu, en frisk och präktig pojke!"

Då sprang mannen med kedjorna upp som en tiger: "Är det sant? — Jag gör er ingenting, jag gör er ingenting!" Han gick efter Maria, som förskräckt vikit undan.

"Sågen mig nu om det är sant! I sen ju, jag är en fattig stackare, narren mig ej!"

"Herr Jesse! I kunnen nog sätta tro till mina ord," smålog Maria mot honom. "Jag var själf där. Jag kommer just därifrån. Jag har sett er käre, lille son!"

Hans ögon blefvo stela, hans mun darrade. "I varen — där! — Ja, men — när?"

"När jag gick ifrån er."

"Och I sågen det? — och min kära hustru också?" utropade han. Det gula ansiktet blef rödt af glädje, de glanslösa ögonen

IDUNS KOKBOK är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

Af ELISABETH ÖSTMAN.

7:de upplagan nu utkommen. Pris kr. 6: — inb.

Gardiner, Bomullstyger, Möbeltyger
av bomull, ylle och linne. Prover sändas.
Konstfliten, G:la Högskolan, Göteborg.

blixtrade som stjärnor. "Och mår hon bra? Har hon inga plågor? Och gossen — min gosse — hur ser han ut? Är han mörk, stor eller liten? — Jesus, min gosse, min gosse!"

"Nådig frun ligger i bädden som en liten dufva, och det står så bra till med henne, som det är möjligt under sådana omständigheter," svarar Maria och ljuger icke. Af kärlek och medlidande intalar hon sig själf, att det står bättre till, än det verkligen gör. "Gossen är skön som Jesusbarnet — så rar så — blåa ögon har han och gullt hår."

"Vacker är han? Lik mig?" frågade han och skrattade som en oskyldig pojke. Man såg alla fänderna, så mager var han. Sedan förvreds ansiktet; ögonen blefvo stela och vilda. Kvinnan där har sett barnet, hans gosse, som är så rar — blåa ögon... han skall aldrig få se honom. Bödeln väntar med svärdet... det har hvässats för honom... I morgon måste han dö!

Han lutade hufvudet mot väggen under fönstret och tryckte fingrarna mot ögonen; hans gestalt skakades af kväfd gråt. Vid den anblicken blödde kvinnans hjärta. Hon ställde ifrån sig ljuset, gick bort till honom och lade handen på hans arm som en mor med sitt lidande barn.

"Herr Jesse! Misströsten ej! Gud ser eder smärta, och Gud skall hjälpa er. Kejsaren kan ge nåd; ännu är icke sista stunden kommen."

"Han skall icke benåda mig! Jag måste dö! Och jag vill det också." Han rätade upp sig och torkade bort tårarna från sina kinder. "Nu blir det äfven lättare för mig... Hon är ej ensam... hon har ett kärt barn, som skall trösta henne. Kvinna, det hade jag aldrig trott, att en sådan glädje än en gång kunde nå fram till mitt elände, och att jag skulle få del af den genom er!..."

Himlens blodröda sken hade nu nästan slocknat. En liten stjärna glimmade genom fängelsets galler. Där stod han, den arme syndaren, framför kvinnan, som öfverantvaradt honom, och kände intet hat mera: åter och åter tackade han henne, för att hon kommit.

Han vill höra mera om barnet, och hon berättar — så rart det är, så rart! "Åh, hvad det smakade, när den lille drack hos mig!" pratade hon.

"Hos er? Kvinna!"

Hon blef röd som en ros.

"Kvinna, hur skall jag kunna tacka er för sådan kärlekstjänst, jag stackars sate?"

Hans ord kommo från hjärtat, och hans blick var god. Det är väl hans unga faderskap, som gör honom så mild. Maria får ett infall — ett ord faller henne på läppen — bönen! Herr Jesse, svärjen af! Men i helig blygsel uttalar hon den ej. För den kärlek hon skänkt hans barn, för mjölken i sitt bröst, som hon gifvit det att dricka, vill hon ingenting ha, fordrar intet. Hennes vackra ögon lyftas mot honom, och de säga: "Herre, tänk på din själ! Icke för min skull, för din!" Men hon säger ej ett ord.

Känner han väl hvad hon tänker? Hans panna beskuggas, och han går oroligt fram och tillbaka. Så stannar han åter framför henne, frågar hur hon kunnat orka med så mycket på en enda dag: hemifrån till St. Pölten, i St. Pölten upp i tornet till honom, och sedan upp till St. Georg; det är så mycket, att han knappt kan tro det.

"Jag har förståts bedt mycket," sade den stackars kvinnan, "och så har det gått... till Vår Fru vid Tafel..." Hon tystnar; nu har hon ju kallat på demonen. Den rör också på

Carl Fredrik Svala.

En mansålder i tonkonstens tjänst.

HVILKEN MUSIKINTRESSERAD STOCKHOLMARE känner icke Carl Fredrik Svala, sedan år 1913 ene innehafvaren af den välbekanta firman Abr. Lundquists k. Hofmusikhandel, hvilken numera bär Svala & Söderlund som firmanamn. Hofmusikhandlar Svala är född och fostrad i Stockholm och kom efter slutade skolstudier vid Ostermalms läroverk — stadsdelen hette Ladugårdslandet på den tiden — vid endast 15 års ålder in i den affär, för hvilken han nu är en af cheferna, och enär han den 7 maj fyllde 60 år har han alltså i 45 år ägnat sina krafter åt den svenska musikhandeln och enkannerligen det stockholmska musiklivet.

Men så sitter han också inne med åtskilliga erfarenheter om smakrikningarna i fråga om musik hos hufvudstadens allmänhet. Han vet hvilka som af fullaste hjärta dyrka våra klassici, han känner fru A:s svaghet för den sentimentala romansen, fröken B:s lust till de populära operettmelodierna och djupet af herr C:s stämma, då det gäller att välja något paradnummer ur Bassångarens album. Jag skulle tro, att den del af den stockholmska kvinnavärlden, som idkar musik i någon form, i Carl Svala hade sin säkraste ciceron genom tonbibliotekets labyrinter under alla de år han rörde sig bakom disken i den populära musikhandeln. — En annan sida af hans verksamhet är den som konsertarrangör. Tusentals konserter har han under årens lopp ordnat och arrangerat och ägnat sig fortfarande åt denna uppgift. Så godt som alla europeiska toncelebriteter, hvilka under de senaste decennierna gästade hufvudstaden, ha tagit hans organisatoriska förmåga i anspråk för sina konserter. Christina Nilsson, Pauline Lucca, Marcella Sembrich, Teresa Carreno, Zelia Trebelli, Sigrid Arnoldsson, Henri Marteau, Ignaz Paderewski, Edward Grieg, Ole Bull m. fl. samt alla våra egna inte att förgäta, äfvensom våra större musiksällskap ingå i raden.

Carl Svala är en af grundläggarna till Svenska Bokhandelsmedhjälparföreningens sjuk- och begravningskassa, fungerar jämväl som dess ordförande sedan nära 25 år; tillhör vidare styrelsen för Svenska bokhandlarnes understödsförening.

Hans vänfasta och solida personlighet har genom åren förvärfvat honom varma sympatier inom hufvudstadens musikaliska kretsar, något som också framgick af de hjärtliga hyllningar, som ägnades honom på hans 60-årsdag. E. H.—N.

sig, men ej starkt. Liksom den arme Jesse är den fångslad, nämligen af den kärleksfulla hand, som varit god mot det lilla barnet.

"Återigen er bild vid Tafel! Sägen mig blott, hvarför skaffen I eder icke en vackrare?"

Maria sade mildt:

"Herr Jesse, skönheten gör ingenting till saken. Det finns många vackra, som ej äro goda. Nåja, det finns ju äfven vackra och goda," tillade hon, rädd att han skulle taga åt sig det hon sade. "Men så finns det personer, som äro rätt fula och likväl ha ett godt hjärta. Känner herrn Meuss? Han är en sådan människa. På samma sätt är det med helgonbilderna. Vår Herre visar sin makt och låter just de eländiga bli nåderika. O, Herre! Den bilden är så nåderik! När min Poldl dog och annars med, ofta — ofta! När ett verkligt kors lägges på mig, då går jag alltid till Tafel —"

Han afbröt henne: "Mitt barn är vackert, sägen I?"

"Som en ängel."

"Det gläder mig. Jag tycker nu en gång för alla om vackert folk. Skön och god är i mitt tycke bättre än endast god... I ären ju också både vackra och god, kvinna!" Denna ridderliga vändning kom henne att rodna.

"Nådig herrn gör sig lustig öfver mig, jag är visst inte vacker!"

"Då vore jag ju ej man, om jag ej såge det. Nej, det har jag vetat länge. Men att I dessutom ären god, det har jag först i dag insett."

Då sade Maria: "Nej, herre, god är jag inte. Jag har ju plågat er i dag genom att berätta om herr Landesperger... Det vet jag väl — det gör mig allt ondt nu," tillade hon helt sakta.

Bröstet häfde sig åter; ögonen blänkte. "Trogen in i döden... I vissten ej hur kär han var mig... och nu hafven I ju... tröstat mig... Med en annan underrättelse."

Himlen utanför fönsterluckan var redan aldeles svart. Man hörde kyrkklockan slå. Jesse sade till kvinnan:

"Gån nu, mor Schinnagel! Det är sent. Vi äro ensamma, och världen är ond. Mitt rykte betyder intet; jag är en infam missdådare; men I ären en ärbär kvinna, edert rykte är värdefullt."

"Vi äro inte ensamma," sade den fromma kvinnan. Hon stod framför honom med ljuset i handen som en vis jungfru. "Våra bägge heliga skyddsänglar äro hos oss."

"När begifven I eder hem?" frågade Jesse.

Hon svarade sakta: "I morgon bittida."

"När I åter kommit hem och sen den sköna blå Donau, bringen då en hälsning från mig till floden, till hvarje sten på ömse sidor... i Marbach — i Melk — öfverallt. Sedan jag kommit hit, gå mina tankar ofta, ofta dit bort... Tänken på mig i morgon bittida klockan åtta!"

"Jag skall bedja," hviskar hon och faller ned slöjan med darrande händer. Hela tårar fylla hennes ögon, så ondt gör det henne om den arme mannen, som måste dö genom hennes åtgörande.

Med hufvudet djupt sänkt, sakta gråtande bakom slöjan, gick hon långsamt till dörren och knackade. Innan hon lämnade cellen, kastade hon ännu en blick tillbaka. Då såg hon Velderndorff stå vid sängen och vinka åt henne med handen.

Den hvita handen med den blixtrande kedjan, hälsande i mörkret, det är det sista hon ser af honom.

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbelyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker LUND.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Finska kvinnor i kriget.

DEN, SOM INBILLAT SIG, ATT KVINNORNA i kriget varit mindre modiga och uppoffrande än männen, har på det grundligaste misstagit sig, åtminstone skall jag be att få göra en reservation för det för sin frihet kämpande Finlands räkning. Hvad jag i den vägen här mött, hör till mina bästa och mest vinstgivande upplevelser, och säkert går och är det land värdt att gå en stor och trygg framtid till mötes, som kan uppvisa sådana döttrar som Finland.

Med dessa ord åsyftar jag ej endast de kvinnor, hvilka från arla till sent, i en ofrolig och aldrig svikande möda på det sätt, som stått dem till buds och under "kvinnlig värnplikt", gått vid männens sida mot sitt lands olyckor. Fastmer åsyftar jag dem, som med aldrig sviktande hopp och tro på de hvitas vilja och slutliga seger uthärdat belägringar under de rödas våld, stundligen lefvat under hotet mot egendom och lif, burit svält och umbäranden och till sist fått med sina förtryckare dela en belägrings och stormnings alla fasor under bombardemangen och stormelden. Att dessa kvinnors nerver stått ut, är mer än underligt, men underligare är, att, liksom här efter Tammerfors' intagande, se dem le åt sina förra olyckor och i freden lefva upp till nytt arbete som blommor efter regn. Om de damer ur Uleåborgs bästa familjer, som under ofroliga svårigheter och mödor i sin hemstad förestå bespisningen och utrustningen af alla söder ut genomdragande truppmassor, har jag redan skrivit. I Hesiakylä, där svenska brigaden så lysande genomkämpade sitt blodsdop till seger, gjorde jag bekantskap med en kvartett eller var det kvintett unga Vasadamer, som vid de ständigt flyttande truppena gjorde verklig marketenteritjänst. De voro alla ur s. k. bättre familjer och förtjänade under andra förhållanden sitt bröd i banker, på kontor och dylika inrättningar. De hade tagit Gud i hågen och fullgjorde en vacker gärning på den ädla matlagingskonstens här både svåra och brydsamma område. De voro med den dag de rödas granater gjorde låta påhälsningar kring deras kvarter och Messukylä kyrka, men det bekom dem inte vidare, det hörde till alldeles som saltet till maten, och jag har inte hört af, att de den dagen särskildt vidbrände soppan. Frågade man dem hvad de för öfrigt tyckte om sin långa vistelse vid de frambrutande och kämpande truppena, blefvo de idel leenden och förkunnade med en mun, att så roligt hade de aldrig haft. De tego därvid med den känsla af glädje, som de måste haft af den stränga pliktuppfyllelsen själf, de tänkte blott på den hjälpsamhet, tacksamhet och alltid glada uppmärksamhet, hvarmed de bemötts af alla, hvarmed de kommit i beröring. Det tycks således inte vara så svårt att vara "ensamma kvinnor" i en hel armé, åtminstone inte i — Finland!

Jag har i Tammerfors sett kvinnor ur den lägre folkklassen stå utanför sina af de röda nyss antända hem utan att kunna göra något åt bohaget, som snart skulle begravas under de brinnande och rasande bjälkarna. Man kunde inte märka någon jämmer, ingen handvridande förtvivlan, tysta och lugna stodo de där och sågo sina hem brinna. Hade de lyckats rädda något var det just ingen sak, som ägde annat värde än affektionens, men hur högt måtte dock inte just detta ha varit. En tafra, ett porträtt i billig ram af en anhörig, en gång en blomma! Men hur gripande var inte denna stora trofasthet, den, som så ofta också kommit till synes i gåfvor och annat gent emot deras land.

Jag har sett kvinnor löpa fram under pipande kulor, synen kunde kanske väcka en smula löje, men de buro sig inte mycket ängsligare åt än männen, som sprungo vid deras sida, och de hade lustigt nog fullkomligt tillägnat sig deras sätt att gå fram, nedhukade och tagande betäckning af husväggarna. Ja, jag måste till och med erkänna, att jag sett vuxna män i kulregnet bära sig betydligt ömkligare åt än dessa kvinnor, som dock inte gått ut för annat än "att se" eller fylla ett eller annat, nog inte så brådskande, husligt värf. De satte sig inte ner på marken att gråta som barn eller tryckte som orrhöror i lungen för fågelhunden, när plikten kallade framåt.

Jag skall aldrig glömma den dag, då efter tagandet af järnvägslinjen i Tammerfors, gatustriden gick vidare gata för gata mot Pyrikehöjden, som ännu hölls af de röda med starka styrkor och artilleri. Efter en expedition efter hästar hade vi, en patrull, kommit in i en tvärgata och där in i en liten butik, där vi köpte cigarretter, tändstickor och — o härlighet! — kakao, som undgått de rödas uppmärksamhet, till trettiofem mark kilot. Det märktes på de mycket glada kvinnorna bakom disken, hvilka just ej begrepo mycket af vår svenska och på omslagspapperet skrefvo varornas pris för att göra sig förstådda på detta sätt, att det var länge sedan de ordentligt fått betalt för sina varor. Bäst vi stodo där och räknade upp våra enmarkssedlar, började granater kreverande falla ner på huset midt emot öfver den smala gatan och alldeles i gathörnet bortom butiken. Det blef sex rungande krevader, som förde ett förskräckligt väsen med fönsterrutorna. Jag såg tårar framtränga i ögonen på den ena af kvinnorna, men hon bekämpade tappert sin fruktan och log. Den andra fortsatte att räkna till sig sina mark, ehuru handen skalf, så att hon ett ögonblick tvekade, men hon tappade inte siffran och behöfde inte börja räkningen om igen. Inför detta erinrade jag mig en kusk, som vid aningen om hvart vi tänkte köra, började prata som en fors på sin rotväliska, tills vi måste tysta honom med ett slag på munnen. Lite längre fram hoppade han gång på gång af sin släde för att sedan komma springande efter, rycka till sig tömmarna och få ett slag på tassarna och till sist försvinna, när kärleken till lifvet blef honom större än kärleken till hans svultna och magra kamp. Skillnaden mellan den lilla kvinnan bakom disken och den ängsliga karlen på en ännu ganska skyddad väg blef allt för uppenbar och sannerligen ej till den senares förmån. Modet sitter sannerligen inte i dräkten. Det sitter ett stycke innanför. Och döden är ej en fråga om n ä r, om i morgon, om nästa år, om tio, utan om ett h u r. Och förutsättningen för det rätta hur, den finna vi i viljan, i modet. Den finns lika stark och lysande hos kvinnorna under kriget som någonsin hos män. Det var en kvinna, som under frivillig sjukvård under striden utanför Tammerfors begaf sig rätt in i kulregnet och det inte ett hyggligt kulregn utan ett från sopande kulsprutekärvar. Inne i en stuga stod hon, inkallad till en sårad, och förband honom, då en kula kom in genom väggen. Den gick mellan hennes händer och nedlutade ansikte utan att hon ett ögonblick lät afbryta sig i sitt arbete, utan att hon så mycket som ryckte till. Detta är, hvad vi kalla hjältemod, det är det h u r, under hvilket döden blir skön och lätt, god och riktig. Och om det kunna många kvinnor af dessa dagars Finland bära vittnesbörd.

Tammerfors den 13 april 1918.

E. WALTER HULPHERS.

Akvarellerna.

Ett studentminne.

Af GUSTAF ULLMAN.

TVA GÅNGER HADE DET KNACKAT PÅ kandidat Arendts lilla vindskupas dörr. Han var inte alls hågad att öppna för hvem det vara månne. Men signalen var den rätta, den öfverenskomna, så att Herbert Öberg måste finnas bland dem, som väntade därute i den smala vindsvälen med dammiga takbjälkar och nött, gammalt tegelgolf. — Ty, att det var flere stycken, åtminstone en tre, fyra, tyckte sig rummets innehafvare kunna lyssna sig till; det fnittrade och pladdrade och hölls konselj. — Och en egendomlig aning, sådan han ofta nog erfor, sade honom, att någon af de besökande förde olycka eller ofrefnad med sig, — hvem det nu kunde vara. För vännen Herberts skull steg Arendt emellertid motvilligt upp från arbetsbordet, där han just suttit fördjupad i professor Ljunggrens sakrika och sakliga, men som han tyckte litet retsamt öfverlägsna skildring af Kellgrens och Thorilds långa, förbittrade pennfäktarenvig: — han ansåg, kandidaten, att den hettefrade Thorild haft mest rätt, men att den kylslaget kvicke Kellgren skött sig bättre. "Och var inte Daniel Arendts speciella öde, just ett liknande: — att ha rätt i sak, men dabba sig i form?" — — Så öppnade han dörren, och stod där, buttert och misstroget stirrande ut i vindens halfdunkel med sina sorgsna, klarblå ögon under den yfviga estefluggen, medan den tjocka, barnsligt känsliga munnen försökte småle välkomnande förbindligt. — På tröskeln svängde mycket riktigt Herbert Öberg af och an på sitt lustigt, klumpigt dansande sätt och sköt med godmodigt våld framför sig in en liten, sirlig petimeter till student, med oroande hög, något kullrig panna, fällockigt ljusbrunt änglahår och ett förunderligt brådmogel ansikte med fina linjer och liksom genomskinlig hy. — "Jaså, inte flera!" — undrade Arendt, i det han hjärtligare än han ville, räckte handen: — "Nå, hvad den där lille estetsnobben också alltid förstod att göra väsen af sig!" — — Arendt hyste en ofrivillig, delvis för honom själf oförklarad, men envis motvilja för Victor Starck. De voro jämnåriga, studentkamrater, men som Arendt varit halfrealist och Victor heldito, hade de icke i gymnasium tillhört samma afdelning. Bara sett hvarandra, under rasterna och någon gång gemensamt gästade vännen Herbert, den glade, obesvärade smålandspojken, som gillade dem bägge och redan länge med gäckande ihärdighet sökt sammanföra dessa "två stora och sköna andar", som han behagade uttrycka det. — —

"Hvad skall det tjäna till," menade Herbert, halft spefullt, halft allvarsamt: — "att likt den unge Geijer och den unge Tegner betrakta hvarandra som örnar från främmande fjällspetsar?" — — Det var nog just, hvad de gjorde. Hvar i sin klass de främsta i precis samma ämnen, språk, historia och särskildt estetik, — deras svenska krior voro blott alltför berömda inom läroverket, — närde de två blifvande esteter en i full låga utbildad, ömsesidig yrkesafund. Att Arendt dessutom var "utöfvande konstnär", det vill säga tecknade och målade, Victor Starck å sin sida en uppuren deklamator, dansör och kavaljer, ökade i hemlighet spänningen mellan haf och beundran. Herberts öfvertygelse var, att denna endast kunde lyckligt lösas genom närmare bekantskap i den kamrattliga atmosfär, som så naturligt omgaf hans eget frikostigt muntra väsen. Han glömde alldeles, att den oombedde medla-

rens roll hör till de i regel mest otacksamma. I detta fall var han dock så till vida ursäktad, som den ena parten, — Victor — ofrivilligt eggad af Arendts tvära otillgänglighet, blott alltför ifrigt utbedt sig hans medlarskap. —

Så snu snart de tre ynglingarna kring en framplockad flaska malvoisir, och fyllde den trånga "kulan" med Hirschsprungska rök-skyar, djupsinne och smicker. — — Victor hade förundransvärdt lätt för att prata; där-af kom sig väl, fänkete den blyge och slutne Arendt, hans löjliga tur hos damerna. Han gjorde dock nu verkligen allt för att verka angenäm äfven på Arendt. Det lyckades sämre än man skulle kunnat gissa af vär-dens sätt. Det blef nämligen förvånande snabbt nästan öfverdrifvet älskvärdt. Dels ville han gärna vara Herbert till lags, dels — just medelst skenbart oförbehållsam vän-lighet afväpna gästen, hålla honom ifrån sig, och med honom det ovissa, oroande nå-got, som aningen varslat och som hemligt rufvande låg i luften, trots tobak, vin och sprudlande pratkaskader. — Efter halfan-nan timme kunde dock värden icke helt maskera en inre trötthet. Vännerna reste sig och Arendt drog inom sig en suck af lätt-nad. — Men då kom Herbert, vid en blick från Starck, att erinra sig något. —

— "Jo, hör du Daniel" — sade han med sin landtligt gnällande, öfvertalande röst: — "Victor har hört så mycket talas om dina akvareller, och längtar, nej, brinner af läng-tan, att få se dem!" — —

Victor var redo att med välfalighet instäm-ma, men Arendts sällsamt sura min tvang

honom att nöja sig med en liflig nick och ett bedjande småleende. Ytterst tveksamt, men med förrädisk stolthet drog Arendt ut en byrålåda och framplockade några skissböcker samt en stor bunt akvareller, helt små, ungefär i ett skrifbokshäftes format. Tyst bredde han ut dem på bord och stolar. Det var så godt som idel hembygdsmotiv, om-sorgsfullt och med innerlig känsla och äfven naturlig talang utförda små bilder från haf och kust, hamn och fartyg, seglats och fiske. — De två besökande täflade i lofprisande, Herbert, som många gånger förr skådat sam-lingen, utpekade pärlorna i sitt tycke, — ett dussin vid pass. Och just dem hade konst-nären själf förut stilla framhållit för Herbert. Och just dem — tycktes Victor alldeles sär-skildt förälska sig i. Han lade dem för sig i en halvcirkel, som en solfjäder, som en kortlek, och hans prydliga diktar- och kur-fisöransikte log betaget.

— "Kära Daniel!" — utbrast han slutligen, kanske omedvetet efterhärmande Herberts förtroligt bindande tonfall: — "De här bitarna kan du gärna ge mig! Du gör säkert lätt nya, lika bra? Åh, säg!"

— "Hm. Hvilka då —?" stammade måla-ren. Det var något, som kröp kring hjärtat på honom, — en förtegen, utsäglig, oreson-lig kärlek till dessa små färgdikter, synmin-nen. Om de bara visste, hur han älskade hvarenda en af dem, — och allra mest hvar-enda en i det urval, Victor redan höll i sin lilla koketta, nervöst giriga hand! — Och, huru fullständigt misstogo de sig ej i tron, att han lätt kunde göra nya, lika bra! Det, som tvärt-

om var honom absolut omöjligt! Han hade nog ibland försökt, — nej, den gåfvan var honom inte gifven. Aldrig kunde han göra om en enda af dessa små kärleksbref i vat-tenfärg. De voro, alla, samt och synnerligen, oersättliga. — "Fästningsruinen i vintersol, i vårtöcken. — Fiskebryggan i högsommar-solnedgång, med speglande haf! — Strand-ängarna med de gamla mossslupna gårdarna i klunga! — Odeberg och stenbroff med hiss-verk och blanka gölar!" — — — Nej, det var omöjligt!! — Han visste inte efteråt, hur det gått till. Alltnog, Victor fick dem, — så män-ga han ville, dussinet fullt af de allra bästa. — Förjust tackade han, och lika belåten tycktes Herbert med sin fullbordade mission. Väl ensam igen, sjönk Arendt ihop öfver bor-det, i en känsla af tomhet, för bitter att kunna fyllas af tårar. — —

Lille Victor hade sitt föräldrahem i univer-sitetsstaden. Det vill säga, hans fader, den gamle professorn, var död, och sonen, enda barnet, ensam herre i huset, vårdad, afgudad och bortskämd af sin lyckliga moder. — Han gaf fest en dag i början af en höstter-min, en välkomstfest för vänner och vänin-nor. Främst bland dem, förstas, den upp-burne skämtaren Herbert, och dennes nyss till staden anlända, yngre syster Beda, en svartögd, dunig och skärkindad skönhet, landtligt frisk och ändå förbluffande obesvä-rad, — precis som brodern. — — — Daniel Arendt var också bjuden, fast han aldrig gjorde visit, och högst ogärna lät truga sig till andras bord i onödan. — Det var natur-

En stockholmsk vårbild. Stockholms studentkår tågar ut från Tekniska högskolan valborgsmässoafton. Pressfotobyran.

ligtvis Herbert, som öfvertrumfat hans be-
fänkligheter: — "Du måste komma, om inte
för Victors och min skull, — så för Bedas!"
— Detta argument hade afsedd och beräk-
nad verkan. Den sluge, klarsynte Herbert
visste redan, hvad Arendt trodde doldt för
alla, Beda själf i synnerhet, och ej mindre
hennes bror, — att hon från första stund
tjusat den enstörige tvärviggen. — Utan att
ens våga närmare efterforska, hur pass all-
varlig innebörd vännens ord egentligen kunde
äga, gaf Arendt vika och lofvade kom-
ma. — — —

Änkeprofessorskans ljusa våning i en för-
stadsvilla med utsikt åt slättens höstgyllne
vidder, fylldes den aftonen af en särdeles
glad ungdomsskara. Där vankades också
rikligt med mat och dryck, sång, deklama-
tion, dans, och dans i oändlighet! — Victor
var en förtrollande värd, det måste äfven
Arendt medgifva. — Bara litet för förtrollan-
de! Hans mor, som han i mycket liknade
både till väsen och utseende, tycktes täfla
med sonen i ungdomlig, smittande sällskap-
lighet, af en sådan där osvikligt påpasslig
vårinneälskvårdhet, som inte förbiser nå-
gon, inte lämnar någon i skuggan. — Att
hennes egen Victor i alla fall städse kom att
vara och förblifva midtpunkten, det helas
ständigt sprakande och applåderade fyrver-
kerisol, rådde hon ju inte för. Det var väl
kanske ändå innerst meningen med det hela.
— Säkert var, att Arendt nästan genast kände
sig onödig, ohägad, ångerköpt, att han
infunnit sig. Beda Öberg hade han knappt
fått byta ett ord med. Dans tilltalade honom
ej, henne desto mera. Och i Victor hade hon
minsann funnit en balkavaljer, som höll ut
med glans och godt humör.

— — Daniel Arendt smög sig omsider un-
dan till Victors arbetsrum, litet afsides belä-
get, på andra sidan stora förstugan. Dit ut
stodo våningsdörrarna öppna, väl för luftväx-
lings skull, ty varmt var det. Daniel såg sig om
därinne i vännens studerkammare, så helt
olik hans egen: — Här bar allt prägel af
kvinnlig omvårdnad, af trefnad och en litet
tillgjord elegans. Och se — där borta i ett
horn, ofvan en hvilstol och ett rökbord, sutto
hans egna akvareller uppspikade i solfjä-
dersordning. Ungefär som dampporträtt ur
billiga cigarrettaskar pläga arrangeras att
pryda unga lefnadsglada herrars sängkam-
marväggar. — Det stack ml i hjärtat på må-
laren. Och det kröp i nyporna af lust att
plocka ner de små bilderna, stoppa dem i
fickan, gömma dem, — rädda dem! — — I
detsamma nådde hans öra ljudet af däm-

Auguste Renoir: Den röda blusen. E. Holmén foto.

Arrangemang i gult.

EN LITEN BLYG JAPANSKA SITTER
på ett antikt mahognybord
och leker med en bärnstenskedja
och mumlar små japanska ord.

Hon ler och leker med sin kedja
och hennes kropp af elfenben
blir svafvelgul och honungsfärgad
i en förtrollad lampas sken.

På bordet strålar i en Daum-vas
en jättestor krysanthemum,
likt en salongsfontäns kaskader
i ateljéens sagorum.

En tunn gardin af halmgult siden;
en vind som fläktar då och då,
en solnedgångs förgyllda purpur
på några lätta moln som gå.

Nu brinner kvällen som topaser
och vinet helsar hjärtats slag.
Den långa kedjans stenar skimra...
Gardinen rörs af vindens drag. —

Jag höjer glaset med tokayer
och smeker sakta hennes kropp
och gnolar med i visrefrängen,
som från Montmartre stiger opp. —
SAM PHILIP.

pade röster, flera på en gång, tyckte han: —
Fnissande, hviskningar, pladder, — och — var
det inte kyssar?! — — Han blef några minu-
ter stående dödost i hörnet framför akva-
rellerna, hörde så lätta steg nalkas i för-
stugan, ryckte sig loss och gled på få ut sam-
ma väg som han kommit, ut i matsalen, som
för ögonblicket låg tom, fastän upplyst. Där
hejdade han sig, — icke för att lyssna, men
för att inte synas fly. — Åter nådde honom
ljudet af en kyss. Han kunde inte låta bli
att kika genom den halföppna dörrrens sprin-
ga. Då såg han Victor och Beda, mun mot
mun, just i hörnet, där han själf nyss stått.
Plötsligt klingade hennes litet oskoladt ystra
skratt: — Victor måtte ha sagt något lustigt.
Kanske — om Arendt? — Så skrattade de
bägge två, halfhögt och dock ohejdadt.
Arendt skyndade, alltjämt på få, vidare, ut
i salongen. Han visste inte rätt, hvad han där
förefog sig. Men om en stund stodo de le-
ende framför honom, Victor och Beda, och
bakom dem log äfven Herbert, som en svart-
muslig, punschlivad clown. —

— "Vi ha just beundrat dina små akvarel-
ler," förklarade Victor Starck med strål-
ande förbindlighet. Och halft vändande sig åt den
blossande, vackra unga flickan, men med
sin glittrande blick fästad på Arendts un-
derligt mulna ansikte, sade han:

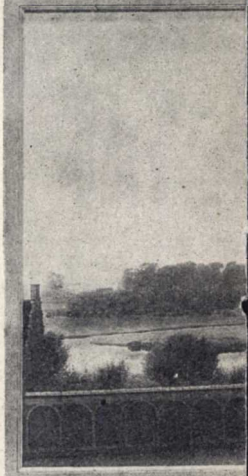
— "Och äro de inte mäterliga?" —

— "Jovisst! Kandidaten måtte vara våd-
ligt styf!" — svarade Beda och strök undan
en burrig, ostyrig lock. Men det ryckte litet
i hennes fina, leende munvinklar. Arendt teg
och bjöd till att le. Han bugade, som om han
tackat för mat. Just då kallades man till
supén. Dörren till Victors rum stod fortfa-
rande halföppen. Genom den stimmade
skaran af upprymda, hungriga och försliga
gäster, smög han sig än en gång förstugu-
vägen in i arbetsrummet, tyst, blixtsnabb i
hvarje rörelse. Och i en rasande feberkän-
sla af hat och förakt, sårad själfkänsla och
svartsjuka, och kanske framför allt i obe-
tyingligt behof af hämnd eller upprättelse,
fullbordade han sitt nyss väckta, nu bråd-
mognade uppsåt: — slet akvarellerna från
Victors vägg, så att häftstiften trillade öfver
golfvel, stoppade dem i fickan, hela bunten,
och dök ut i förstugan. Utan att tacka för
sig eller säga farväl tog han där-mössa och
käpp, och försvann. — Väl hemma hos sig,
i den tysta, mörka vindskulan, slängde han
alla sina, — eller Victors, — akvareller i ka-
kelugnen och tände eld. De voro vanhel-
gade, de, liksom hans kärlek. Och inför de-
ras aska kom befrielsen — — gråten. — —

J. L. Forain: Kapplöpning. — Auguste Renoir: Badande kvinnor, som leka med en krabba. Samtliga bilder från franska konstutställningen.

Dansk målararkonst

1. Vilhelm Hammershøi:
Musikrummet.
2. Fritz Syberg:
Moder med sine barn.
3. Julius Paulsen:
Porträtt af fru Wilhelm
Hansen med son.
4. L. A. Ring:
Drucken man i en by.
5. Julius Paulsen:

på Nationalmuseum

Två dansande barn.
6. P. C. Skogvaard:
Utsikt från Fredriksborgs
sloth.

7. Joakim Skovgaard:
Torgdag i Sora.

8. Peter Hansen:
Syster gråter.

E. Holmén foto.

* Från scenen

AUGUST STRINDBERGS romantiska folkskådespel "Kronbruden" har vandrat öfver åtskilliga stockholmsscener innan det nådde Dramatiska teaterns tiljor. En mycket aktningfull publik bevitnade återuppståndelsen, så aktningfull till och med, att det föreföll som om den infunnit sig mera af plikt än af intresse.

Emellertid kunde den godt ha bestått sig ett par grader varmare hänförelse, ty Kronbruden är ett vackert diktverk med sin starkt nationella färg och sin i vissa scener ljusande blandning af realism och saga. Dessutom är den så typisk för Strindberg i framhåfvandet af vedergällningens lag, tillämpad på människans handlingar.

Fru Bosse var som tillföre en utmärkt Kersti, antingen det gällde att belysa den frejdiga unga kvinnans mod att handla stick i staf mot tradition och samhällsregel eller hennes vånda och bäfvan inför brottets följder. I öfrigt förtjänar att betonas den omsorg, som öfver hela linjen nedlagts på figurframställningen, ty med undantag af idiom, som i vissa ögonblick klingade något konstladt, var denna dalallmoge välgörande fri från teaterschablon. Af jordegummans trolskepnad hade fröken Schildknecht skapat en förträffligt karaktäriserande bild, halft människa halft djur, med något af räfvens kastande rörelser. En utmärkt dekorativ inramning efter skisser af Bertil Lybeck, särskildt beträffande kvarnkammaren och soldatens stuga, samt brottstycken af Ture Rangströms musik till hans ännu ouppförda opera Kronbruden fullständigade det konstnärliga intrycket.

Intima teatern ger Edvard Brandes' skådespel "Under lagen" med fru Astri Torssell som gäst i styckets kvinnliga huvudroll. Hvilken helgjutighet i detta verk med rötter i 80-talets problemdiktning! Författaren söker emellertid icke nyckeln till något problem, och han är hvarken mystisk eller djupsinnig, men förnuftsklar, ironisk och fylld af ett visst nyktert patos. Under lagen är en sedebild, i hvilken diktaren helt fendensfritt bevisar, hur hårdt den enskilde är kedjad i gällande föreställningssätt, hur känslökraf och gängse moraluppfattning kunna tvinga människan att fortleva i ett förhållande, som i själfva verket är ett bedrägeri, men som förhelligas och helgas af det yttre skenet. Fru Torssell hade ett synnerligen lyckligt grepp på sin roll — det sanningskära, personlighetsstarka och skeptiska lik-som ock det flammande kärleksbehovet och brustenheten, när hennes stora känsla icke rår öfver de makter, som taga hennes älskade ifrån henne, allt samlade hon till en rik och sann bild. Hennes manliga komplement svek däremot betydligt i samspelet. Herr Ekman har synbarligen icke temperament för den sortens roller, han är för sträf och för onyanserad; passionens stormgång i ett människohjärtat uttryckes icke enbart med ryknad panna, promenad i diagonal öfver sceniljorna och en entonig, butter röst. Fru Appelberg i den bedragna hustruns

Öfre bilden: August Strindbergs "Kronbruden" på Dramatiska teatern. Kersti (fru Bosse) och Mats (herr Olof Molander). Nedre bilden: Edvard Brandes' skådespel "Under lagen" på Intima teatern. Marie (fru Appelberg), Helene Bording (fru Astri Torssell) och Gerhard Dahlstrup (herr Ekman). — Almborg & Preinitz foto.

roll ådagalade sin uppfattning såväl i återgivandet af det indolenta lynnet, då det gällde att markera lugnet och den trygga hvardagslyckan som ock ångesten och harmen, när hon står inför sitt äktenskaps ruin. Herr och fru Carlsten

och estraden. *

slutligen, den förre som en bortfjäsad och fåfång musiker, den senare i en backfischroll, åstadkomma några friskt ljusa schatteringar i den mörka lifsbilden. Under lagen är ett räknat till vårens värdefullaste teaterprogram.

Vasateatern lockar med en fransk de- tektivkomedi "Häxmästaren" af Georges Berr och lockar icke förgäves. Stycket är hopfogadt med stor fyndighet. Genomgående godt spel med herr Win- nerstrand i främsta planet.

På Södra teatern möter man de far- ligt konkurrerande värvvällarna med en svensk farsoperett "Vackra Molly", af Jolly Joker och Fred Winter, och därtill en roande sådan, inväfd med pigga melodier och ej oafna kupletter. Herr Lindholms komik manifesterar sig här från sin allra älskvärdaste sida — man skulle nästan vilja kalla honom Stockholms Carl Alstrup — fru Ewert och fröken Gräber utveckla mycken fågning och charm och de öf- riga många medspelande skämma heller inte bort någonting. Premiärkvällens publik fastslog också energiskt operet- tens framgång.

Det saknades heller icke gamman och jubel på Oscarsteatern, när fru Emma Meissner och herr Carl Barcklind häromkvällen ånyo uppenbarade sig som Hanna Glavari och greffe Danilo i "Glada änkan". Tids- rummet som förlutit sedan de båda favor- riterna senast visade sig tillsammans på dessa tiljor, har ingenting beröfvat dem af grace, fint operethumor och drama- tisk uttrycksfullhet. Vokalt är deras förmåga däremot ganska minimal. Men det kunde icke aftrubba återseendets glädje, som tog sig uttryck i fri- kostiga applåder och rika blom- steroffer.

Axel Engdahls revy "Göteborgs- systemet", på Folkteatern, slog däremot slint. Bättre lycka här- näst.

ARIEL.

Blancheteatern har hemfört en seger med sitt nya program "Slag- höken", och detta tack vare två danskar. Den ene, styckets författare Gustav Esmann, den andra teaterns gäst, den utmärkte danske skådespelaren Albrecht Schmidt. Esmanns piäs i tre akter är ett förbrytarstycke, där hjälten är mästertjuv och har författarens sympatier. Saghöken, som han kallas, blir i herr Schmidts händer en smidig, ele- gant typ, en verklig mästare, som behärskar sin omgifning, alldeles som han skall göra för att bli förstådd från scenen. Fröken Alice Uddgren som Slaghö- kens dufvolika fästmo gjorde intelligen- t en ganska betungande roll och om herr Ernst Eklund i journalisten Fangels lilla roll kan ingenting annat än godt sägas. De öfriga räckte mer eller min- dre till för sina uppgifter, men på det hela taget var samspelet ganska godt. Pubiken, som fick sitt lystmäte på spänning och sensation, hvilken kulminerade i slutscenens re- volverskott, visade sig mycket belåten.

ETH. K.

"DE BLINDAS MEST UPPSKATTADE GEMEN- samma egendom," De blindas förenings bibliotek har i dessa dagar fyllt 25 år.

Biblioteket är inrymdt i De blindas förenings hus Majorsgatan 12, där de dyrbara bokskatterna, som nu uppgår till ett antal af 6,528 volymer vär- das af fröken Beda Engelke och herr Klas Lundin, bägge outtröfliga i sitt arbete på bibliotekets förkofran. Fröken Engelke har utfövat sitt kall i 25 år — och under många år frivilligt, utan ersättning — dessa bägge, liksom ordföranden i De blindas förening direktör Alrik Lundberg, för- tjäna ett hedersomnande vid kvartsekeljubileet.

Ett besök i bibliotekslokalerna är både lärorikt och uppbyggligt. Här om någonstades får man intrycket af biblioteket som en ljushärd. De blindas böcker äro icke lätthandterliga, den brail- leska punktskriften, som användes kräver stort

De blindas bibliotek fyller 25 år.

utrymme och en enda bok, omskrifven i blind- skrift omfattar sålunda många band. Så t. ex. Oliver Twist af Dickens 21 band; Fältskärns berättelser 58 band; Bergman och Svensén "Världs- historien berättad för folket" som håller på att kopieras af fröken Elin Hök beräknas komma att kräva 70 band.

Det finns numera 33 blinda kopister, som få någon förtjänst på dylikt arbete, men hvad som i hög grad behöfs är föreläsare för dessa. Här finns ett område för den frivilliga kärleksverk- samheten. Det är icke någon konst och kostar endast ringa ansträngning att ägna ett par tim-

mar i veckan åt att diktera för en blind kopist. För den som icke har tid eller tillfälle att själf lära blindskrift och syssla med kopieringsarbete bjudes här ett välkommet tillfälle att hjälpa de blinda, att bryta ned ett stycke af den mur, som stänger dem ute från vår, de seendes värld. Den, som vill närmare lära känna deras lif, deras ar- bete och önskemål, har i tidskriften Sympathia ett förträffligt medel. Den utges af bibliotekarien Klas Lundin och kostar endast 3 kronor per år.

De blindas förening, lifaktig och verksam, har stora framtidsplaner, som nog så småningom komma att förverkligas. Då byggnadsfonden nätt erforderligt omfång skall De blindas hus resa sig på en tomt vid Nyrogatan, som föreningen redan försäkrat sig om. Och där skall också Redan- biblioteket inrymmas i tidsenliga, för ändamålet in- redda lokaler med ett vackert läsrum för de blinda.

Modekrönika af Iris.

VI HA VARMEN OCH SOMMAREN HÄR FORTARE än vi ana och luftiga tyger få vi köpa så mycket vi vilja. De äro också tacksamt lättsydda i år, alla tunna och lockande klänningar: kjolen har ingen tillklippning att tala om, inga sneddade sömmar, som vanställa ett blommigt mönster eller skära af den klara randningen, ett par raka våder sys ihop och rynkas vid midjan, det är allt. Livet är också så enkelt man vill. Litet kortare än till midjan och helt rätt och slätt med kjolen fastsydd, eller också sträckande sig ett stycke nedanför midjan och omslutet af ett skärp. Att undvika all insvängning på det stycke af gestalten, där den är smalast, det är nämligen det riktiga och enda sättet att förskaffa sig linjen för dagen.

Kjolen just nu, när den inte precis är af dessa mycket tunna tyger, är så inskränkt till omfång, så snäf och slät och oansenlig och därtill kort, att den verkar egentligen endast som förevändning, som en stomme att ha att hänga något annat öfver. Detta andra är en tunik, än omsvept än rakskuren, eller en öfverklänning, än öppen fram än i sidorna och vanligen afskuren i en sluttande linje, så att den är kortare fram. Men nyare är att detta andra utgöres af några flikar, som hänga ned här och där öfver kjolens blygsamma slähet. Det kan vara fyra pannåer jämnt afskurna, slutande nere vid kjolkanten med ett stycke bredt och glest geometriskt broderi, eller två aflånga stycken, som börja under armarna och hänga ned i snibb med tofs, till och med litet längre än klänningens kant. Eller också är det kortare och längre stycken om hvarandra, stundom af två slags tyg, ordnade som det tycks efter egen fantasi på något fullkomligt obeskrifbart sätt.

Skärpen kunna verkligen ibland placeras mitt öfver midjan, men då äro de i stället så breda att

de helt och hållet skyla den, börja högt upp och sluta långt ned så att all insvängning förtas och de bilda endast en högst omärkligt öfvergående böjning i den långsträckt silhuetten. Dessa skärp knäppas åt sidan till med en rad knappar. Man har rätt mycket tagit upp knappar som garnityr. De långa tunikartade flikarna äro ofta försedda med knappar vid sin ena kant och i så fall är den näst bredvid hängande fliken prydd med knapphål. Täta rader stickningar i hvitt eller någon ljus starkt afbrytande färg brukas också som garnering.

Vårens och till en del äfven sommarens nya hattar äro nu här, och de äro små och stora om hvarann; de små orimligt smala och trånga och de stora med ofantliga svajande brätten. Men däremellan har man mellansorter också, man nekar sig intet i fråga om variation. Man har toquer nedtryckta på hufvudet, kuskhatten med raklinjad hög kulle och endast omknuten med ett nästan omärkligt band, en mellanstor hatt i mycket lugn form med ett mjukt böjdt brätte, trehörningen med ibland ett alldeles våldsamt utdraget hörn och till sist det absolut nyaste af det nya, turbanen. Men äfven den uppenbarar sig på olika sätt. An är den en stomme snedt omvriden med en slöja på det riktiga österländska sättet som vår teckning visar, än är den en låg mössa med vridningen endast som en fyllig kant sittande lågt nedtryckt öfver hjässan och slutande i tofs vid ena sidan. Till sist kan också en turbanvridning af sidan eller tyll pryda en hatt med en af de nu vanliga fämligen höga kullarna.

Klädseln på hattarna är som förut oansenlig, får inte på minsta sätt förtä hattens form. Mycket smala band bindas ett par hvarf kring kullen, så att de ligga i kors fram och hänga ned i nacken öfver brättet — ett ungdomligt och sommargladt garnityr; sammansättning i själva stommen af flätor och sidan är vanligare än någonsin. Blommor komma att spela en stor roll, men helst blommor som läggas platta som på den stora hatten på vår teckning, eller blad som i tilltalande, diskreta skiftningar fastas afplockade kring kullen.

Bild 1 visar en sommarklänning i sandfärgadt siden och spetstyg, de två tygsorterna ordnade så att ärmarna och den undre kjolen äro lika, hvilket är den goda regeln, då på det sättet ges enhet åt gestalten. Modellen kan naturligtvis förnklas i t. ex. ett fasonerat och ett enfärgadt

bomullstyg. Det ledigt knutna skärpet är här ett blommigt band men kan lätt på ett tvättyg broderas med små buketter, hvilket vore ett bekvämt handarbete och skulle vackert pryda äfven en för öfrigt slät sommarklänning.

Den andra sommarklänningen på bild III med sitt jetbroderi i form af sjöstjärnor kring öfverklänningens kant kan naturligtvis också förenklas, ja, kan till och med, om man vill ha endast en tygsort, göras så att tuniken får växa ut till en helt vanlig kjol. Man har det nya draget i det bekväma kollifvet hvars nedre del är ordnad så att det något påminner om de höga skärp som nyss beskrefvos. Kollen knäppes i ryggen. Skärp af sidenband, som fästes högt fram och från sidorna hänga ned och knytas ett stycke ned på bakväden, ta sig graciöst ut på helskurna sommarklänningar.

Vår bild II med parasollen är en elegant promenaddräkt i champagnefärgadt mjukt siden från Engelska skradderietablissemangets modellutställning. Kjolen har den nya slankheten, på krage och skärp är sidenet lagdt i veck. Ett genomgående drag på de för det nyaste så högst karaktäristiska modellerna på denna utställning var promenadjackornas raka fall i ryggen, hvilket åstadkoms genom att ett mycket smalt skärp var fäst litet bortåt sidorna, så att visserligen jackan hölls något i veck men utan att svänga in därunder. Skärpet knöts sedan löst nedhängande framtill. De stora nya kragarna i sjömansform äro högst uppfinningsrikt tillskurna. De kunna ligga utslagna ibland på två sätt så att de äro mer eller mindre öppna och de kunna knäppas ihop högt upp kring haka och kinder för att skydda mot kalla och fuktiga kvällar. Man är inte alls rädd för att göra äfven mindre och rundade kragar, som fastän till sommarbruk kunna knäppas ihop högt upp kring hakan som på ett vinterplagg.

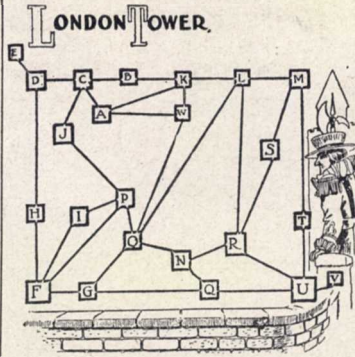
Iduns Pristävling N:o 10.

DET GAMLA LONDON TOWER.

Sedan århundraden ha vakterna i Toweren i London bibehållit sin pittoreska kostym. Den gamla byggnaden innehåller en labyrint af korridorer och celler, om hvilka inte ens vakterna ha fullständig kännedom. Bilden här nedan visar en Towervakt som studerar planen öfver cellerna för att finna ut kortaste vägen genom alla cellerna med början vid F och slut vid V.

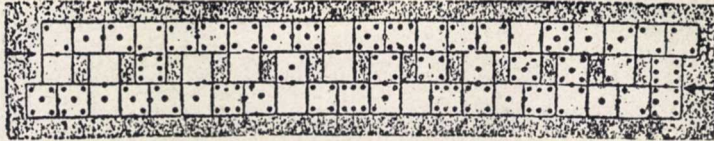
Kan Iduns läsare hjälpa honom att finna den enda väg som löser problemet?

Obs! En af cellerna måste passeras två gånger.

Lösning märkt pristävling n:r 10 och helst frankerad med landstormsmärke insändes till Iduns redaktion senast den 25 maj 1918. De tre först påträffade rätta lösningarna erhålla 5 kr. hvardera i pris.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 8.

Vid granskningen af de insända lösningarna har det befunnits, att endast två af de täflande uppnått rätt resultat, hvarför endast två pris komma att utdelas. Dess tillfalla F. Westman, Hälsingborg och B. Gäfvert, Mätteröd, hvilka sålunda erhålla 5 kr. hvardera i pris.

IDUNS TIDSFÖRDRIF METAMORFOS.

Emma Krok går med mod, D. L. B.

9 JÄRNVÄGSSTATIONER.

Ark berg by by bäcken central deg Ek Eke Eskils gård holm holm holm Klacka Ler lunds Lyck Näs sjö sund tuna ås ö.

Af ofvanstående 24 ord bildas namn på 8 järnvägsstationer med 3 sammansättningsdelar i hvardera. Åro dessa 8 namn rätt ordnade, fås af desamma 8 begynnelsebokstäver namn på en 9:e järnvägsstation. L. B.

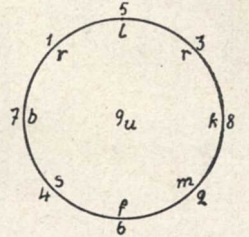
REBUS.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 17.

CIRKELN:

DEN FELANDE LÄNKEN:

hand **S**lag
silfver **T**råd
efter **R**ätt
hem **I**från
gräs **M**ark
stor **M**kllocka
kär **O**mål
stål **R**and

FRÅGOR

ENHVAR LÄSARE AF IDUN ÅGER rätt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekrets-en. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret, å någon af här nedan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 4 dagar efter detta nummers dato ett pris af 10 kronor.

N:r 152. För några år sedan blef jag öfvergifven af den man med hvilken jag haft förhållande och följden däraf blifvit ett barn. Barnet äger nu emellertid ett godt hem och tryggad framtid. Jag kände samtidigt en annan mycket präktig man som var kär i mig men jag hade ju då ej tanke på honom. Trots detta dömdo han mig icke utan vår gamla vänskap fortsätter än idag i form af brefskrifning och vi ha äfven råkats några gånger under årens lopp. Vi äro uppriktigt goda vänner, han är en gentleman och fin i sitt uppträdande emot mig. Men jag är ej säker på om det någonsin blir något oss emellan, därom har aldrig varit tal och jag börjar nu känna varmare känslor för honom än förr. Vi skola träffas i sommar men jag vet ej om jag skall fortsätta med vår bekantskap. Kära Iduns läsare gif mig ett råd. Bör jag fortsätta brevväxla och äfven sammanträffa med honom, fast han aldrig talat om svår gemensamma framtids, eller tillkommer det mig att öppna detta ämne? Huru skall jag då börja? Mitt felsteg gjorde mig tillbakadragen och jag är nu blyg. Vi tillhöra båda medelklassen, och ha framstående platser, men flera mil skilja oss åt. Jag har ej forskat i om han äger flera kvinnliga vänner, men jag tror det inte, hans natur är ej sådan. Bör jag avsluta breven med vän eller väninna? Om ett uppriktigt och ärligt svar beder En kvinnlig kvinna.

N:r 153. Kan någon af Iduns välvilliga läsarinor lämna mig upplysning på hvart jag skall vända mig för att få någon treflig modell till en hvit Damrumsmöbel, som jag tänker beställa hos hemmasnickare för att få den riktigt solid och välgjord. Undrar om det skulle blifva trefligt med rokokomodellen? Vet inte riktigt hur den ser ut. Hvarifrån kan man få några trefliga profver på möbelyger i kretonner och allmogge? Rummet i fråga tänker jag att hålla i rosa och hvitt. Huruvida tapeter bör jag då helst välja, de borde gärna gå i möbelygetts färgton, men tycker inte det är vackert med (Forts. å sid. 310.)

SMÅTTINGARNA

låta gärna borsta sina tänder med

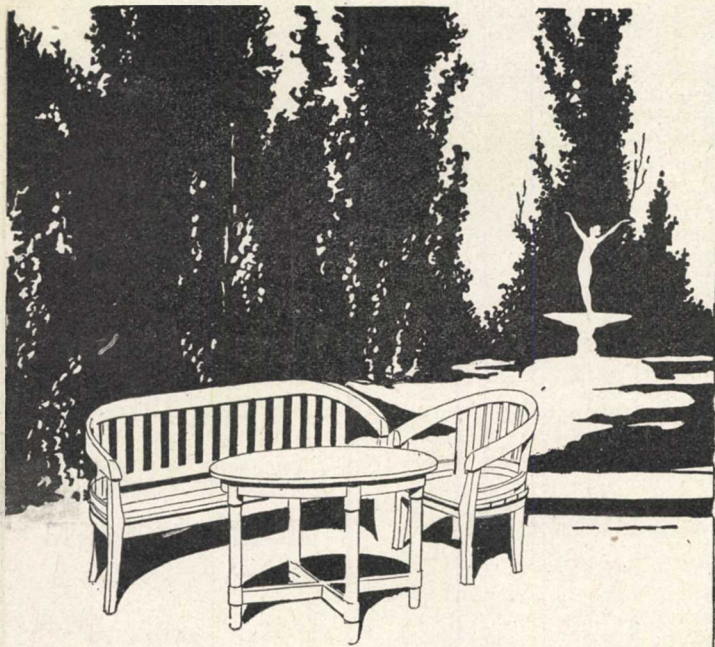
STOMATOL TAND-CRÈME

på grund af den härliga, uppfriskande smaken.

Enligt läkares och tandläkares samstämmiga uttalanden förhindrar STOMATOL TAND-CRÈME tandröta och är

ABSOLUT OSKADLIGT

för barnens tänder och slemhinnor.

TRÄDGÅRDSMÖBLER

AKTIEBOLAGET

NORDISKA (NK) KOMPANIET

Petter Jönsson till sin fru:

»Varför ska ni rent av slita ut Er genom att använda dåliga putsmedel, då A.-B. T. F. Nordstjernans i Söderhamn putsmedel fås i varje välsorterad affär?! Köp du Nordstjernans Silver-, Metall-, Zink-, Spisel-, Kniv- o. Fönsterputs och städningen blir ett nöje.»

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 12-18 MAJ 1918.
SÖNDAG. Frukost: Bröd; smör; kokt omelett med råkstufning; kaffe eller te. Middag: Kokt brynt lambringa med rötter och potatis; kristidstårta.
MÅNDAG. Frukost: Bröd; kaviar; pytt i panna (rester från söndag) med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Sillpudding med äggstanning; hafresoppa på tormjölks med russin.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets ställning den 30 April 1918.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning 6,634,432: 79	Aktiekapital 30,000,000: —
Obligationer 16,759,330: —	Reservfond 13,000,000: —
Fastigh. o. inventarier 5,381,038: 87	Dispositionsfond 2,000,000: —
Reverser mot säkerhet 111,808,236: 20	Pensionsfond 387,458: 70
Växlar 71,086,844: 83	Depositions- och kapitalräkningar 102,830,753: 21
Kreditiv- och löpande räkningar 35,957,371: 05	Sparkasseräkning 63,066,211: 83
Hos inhemska banker 13,259,317: 11	Giro- o. löpande räkn. 45,269,388: 48
» utländska 12,929,943: 78	Postremissväxelräkn. 8,497,469: 30
A andra räkningar ... 10,875,477: 92	Till inhemska banker » 2,907,241: 26
	» utländska » 2,328,988: 79
	Af utl. banker insatta 5,946,379: 98
	A andra räkningar ... 8,458,099: —
Kronor 284,691,992: 55	Kronor 284,691,992: 55

I alla väder är
Gahns Maniol
det bästa för huden.

TISDAG. Frukost: Bröd; marmelad; stekt färsk strömming med potatis; kaffe eller te. Middag: Pepparrottskött med potatis; lingonsoppa med råskorpor.
ONSDAG. Frukost: Bröd; marmelad; stekta palsternackor med potatismos; kaffe eller te. Middag: Risgrynspudding med jordärtskockor, tomatås och potatis; kokta katrinplommon med grädda.
TORSDAG. Frukost: Bröd; kaviar; uppspekt risgrynspudding; kaffe eller te. Middag: Nässelkål (buljongen från tisdag) med ägg; plattor på tormjölks och grädda med lingonsylt.
FREDAG. Frukost: Bröd; mar-

A. B. PHARMACIAS PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.
Flaskor om 50 st. Kr. 1:75.
SÄLJAS ÖVERALLT

melad; »sotares med potatis; kaffe eller te. Middag: Köttpudding med potatismos (rester från tisdag); rabarbersoppa.

LORDAG. Frukost. Bröd; marmelad; stekt Falukorft med potatis; kaffe eller te. Middag: Stekt hvitling med spenat; falsk gräddkaka på tormjölks och ägg med sylt.

RECEPT:

Kokt omelett (f. 6 pers.). 2 lcl. mjölk, 2 dcl. vatten, 10 gr. smör, 2 gr. salt, 3 gr. socker, 35 r. mjöl, 3 ägg.

Beredning: Mjöl, vatten, smör och kryddor blandas i en kastrull och åkoka upp, mjölet ivispas varsamt under full kokning och smeten får öka, tills den släpper pannan, då den hålles upp och äggulorna röras i och sänder, hvarefter massan röras 10 min. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna och massan hålles i en väl smord omelettpanna och gräddas i varm ugn. Den ställes upp och fylles med råkstufning eller stufvad kalnjure.

Kokt, brynt lambringa (f. 6 pers.). 1 kg. lambringa, 1 1/2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 3 perdljstjälkar, 3 morötter, 1 kålrot, 1 stor holländsk lök, 3 msk. flottyr (60 gr.).

Beredning: Bringan knäcks väl, torkas med en duk, urviden i ett vatten, sättes på i kokande vatten, skummas väl, saltas och får koka tills den är till hälften mör eller omkr. 45 min. Rotsakerna ansas och skäras i vackra bitar med legymknif, öken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna, vackra bitar. Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af flottytren tillsammans med köttet, hvarefter det lägges i en kastrull och 1/2 lit. af spadet tillsättes. Rotsakerna brynas i resten af flottytren och läggs ofvanpå köttet, hvarefter alltsammans får koka mjukt. Köttet lägges upp på midten af ett rundt serveringsfat, rotsakerna ordnas i grupper rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas, skummas, får koka upp, afsmakas och serveras i säskål.

Kristidstårta (f. 6-8 pers.). 2 ägg, 1 hg. socker, 175 gr. kokt, kall, rivnen potatis, 12 gr. potatismjöl, 3 bittermandlar.

Till formen: 10 gr. smör, 3 msk. mjöl eller stötta skorpor.
Tillfyllning: 1 dcl. fruktmos. Vaniljkräm: 1 ägg, 25 gr. socker, 1 1/2 dcl. mjölk, 1 tsk. potatismjöl, 3-4 droppar vaniljessens.
Beredning: Äggen och sockret röras 15 min. Potatisen tillsättes och massan röras 5 min., hvarefter den rifna mandeln och mjölet iblandas. Af smeten gräddas två botnar mellan hvilka bredas fruktmos.

Till vaniljkrämen blandas alla ingredienserna i en kastrull och krämen får under kraftig vispning sjuda, tills den är tjock och pösig, då den afsmakas med vaniljessensen, vispas, tills den är kall och hålles öfver tårtan.

Risgrynspudding med jordärtskockor (f. 6 pers.). 150 gr. risgryn, 3/4 lit. mjölk (30 gr. tormjölks), 7,5 dcl. vatten), 2 dcl. jordärtskocksspad, 1 msk. smör (20 gr.) 2 ägg, salt, 1 1/2 lit. jordärtskockor, 1 lit. vatten, 1 tsk. salt (5 gr.), 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 tsk. socker (5 gr.), litet hvitpeppar.

Till formen: 1/4 msk. smör (5 gr.), 3 msk. stötta skorpor.
Beredning: Risgrynen sköljas, skällas i het vatten, upphållas i durkslag och får afrinna. En kastrull smörjes med en del af smöret, mjölen ihålles, får koka upp, grynen läggs och få under rörning koka tills de äro nästan mjuka. Mot slutet af kokningen spädes med jordärtskocksspad. Gröten upphålles, blandas genast med resten af smöret och får kalna. Då den är fullkomligt kall iblandas äggen, hvilka uppspats med ett par msk. jordärtskocksspad och massan afsmakas med salt. Jordärtskockorna sköljas, borstas väl rena, skrapas och läggs efter hand i ättikblandadt vatten (1 lit. vatten, 1 msk. ättika). De sköljas ånyo, påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka, upphålles därefter i durkslag och få kalna. De skäras därefter i 3 mm. tjocka skifvor och fräsas väl i smöret tillsammans med socker och peppar. En form smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Här i nedläggas hvarfals ris och jordärtskocksskifvor. Öfversta hvarfvet bör vara r.s. Puddingen gräddas i varm ugn (omkr. 250°) omkr. 1 tim. Serveras med tomatås och potatis. Om så önskas kan jordärtskockorna beströs med litet rivnen ost.

Bokbindarnas lotteri, som startade i förra veckan, har nu öppnat vinstutställning i Birger Jarlsgatan 18. Lotterna ha rönt en sådan efterfrågan att nu endast ett mindre antal finnes kvar å Lotteriets expedition.

STEINWAY & SONS
ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN • 39.

En värdefull hjälp till billiga inköp erbjuda vi Eder genom vår eleganta sommarkatlog. Envar bör därför rekvrirera den och köpa sina varor från oss. Katalogen erhålles gratis mot endast portolösen.
Åhlén & Holm, Stockholm.

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Tryckeriet 1836
Värmlands äldsta och enda dagliga tidning. Telefon: Namnanrop.

Lyckade bakverk
Åstadkommas lättast med
Nornans Jästpulver

VOLTA ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER
gör husmoderssysslan lätt och angenäm
ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
- ULVSUNDA PR STOCKHOLM -
Besök vår utställning Birger Jarlsgatan 21.

Willys-Overland
Automobiler
tillverkas i följande modeller:
4-cyl. 25 hkr. 2 och 5-sitsiga
4-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 45 hkr. 6-sitsiga och
försedda med karosserier av olika slag och elegans. Avtägbara Limousiner, Kupéer och Turistvagnar...
Overland-bilarna äro lätta och kraftiga, detta innebär liten bränsleåtgång och litet gummislitage.
De kunna köras med benzin, bensol eller träsprit och hava alla Elektrisk start och belysning, vilket numera är absolut tillförlitligt.
Willys Overlands fabrikation är 200,000 kompletta automobiler per år.
Denna sorts massfabrikation innebär, förutom materialkontroll och absolut passande reservdelar, billigt pris, d. v. s. valuta för pengarna.
Automobiler finnas på lager hos ensamförsäljaren för Sverige,
RICH. F. BJÖRKMANS
MOTOR A.-B.
STURBGATAN 36 - STOCKHOLM
The Willys-Overland Company, Toledo, Ohio, U. S. A.
Tillverkare af Overland automobiler och lätta lastbilar

SINGER
HEMMETS SMÅSKIN

Lägg i kokboken

eller anslå i köket »Några bepröfvade recept för bakning af tårter m. m. med Good a-Jäst mjöl. Det är de bästa recepten för det finaste jästmjölet.
Burkar å 15, 25 o. 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

Levnadstolkningar

utarbetas af skicklig astrolog. Uppgif födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Aberopa denna tidning.

Astrolog Wilh. Leidner,
Strömgatan 10, Kalmar.

Barnängens Parba Crème

Den bästa för huden.

Ären på vetenskapliga grunder sammansatt cold cream, som väl ingniden genast absorberas af huden och kan därför användas när som helst på dagen

PARFUMERIE BARNÄNGEN

GRUNDAD 1868

H. M. KONUNGENS HOFLEVERANTÖR

N:r 17.

Köp i tide!

30 ol. krigsmärken kr. 1.-
50 " " " 3.-
150 " " " 20.-
100 tyska kolonim. " 20.-
(dessa m. stiga enormt).
Kat. gratis. Alla m. köpas.
500 alla olika 4.00, 1000-10, 2000-33 kr.

Frimärksbörsen,
KÖPENHAMN, KLOSTERSTRÅDE 9

Y-DAMER! - KNAPPEN

ÄR DEN ÖVERTRÄFFADE MODERNA TRYCKKNAPPEN SOM GARANTERAR VÄL SITTANDE KLÄDER. SÄLJES I ALLA VÄLSORTERADE SYBEHÖRSÄFFÄRER

Besök vinstutställningen Birger Jarlsgatan 18

Köp lotter i Bokbindarnas Lotteri

Var tionde lott vinner och vinsterna äro förstklassiga såsom

Lantegendom 15,000 kr.
Bostadslägenhet 2 rum och kök 10,700.
Möblemang till 3 rum 7,960 kr

Skärgårdskryssare (4,500 kr.), Lantbruksredskap (4,000 kr.), Piano (1,800 kr.), Silveruppsats (1,800 kr.), Nordisk familjebok med bokhylla (800 kr.), Linneuppsättning (600 kr.), m. m. Minsta vinstvärde 5 kr.

En myckenhet värdefulla bokverk, bestående av vår tids yppersta litteratur, dyrbara album m. m.

10,000 vinster värda över kr. 115,000

Lotter försäljas i cigarr- och tidningsaffärer m. fl. eller kunna rekvireras hos Bokbindarnas Lotteri, Stockholm C., och uttages genom postförskott lottkostnaden (kr. 2:10) samt porto och likvid fö. dragningslista, som sändes omkring en månad efter dragningen.

Passa på i tid, ty lotterna röna en strykande åtgång.

FRAGOR. (Forts. fr. sid. 208.)

rosafärgade tapeter. Hvilken sorts väggprydnad blir trefligast? Gardiner skulle jag vilja hafva i någon hvit, lätt kvalitet inte trädgardin och inte den täta allmogegardinen. Undrar om det inte finns tunn fin moll som skulle passa till gardin. Jalousierna skulle väl helst gå i samma färgton som rummet men den matta färgen bleknar väl fort för solen, den gula färgen är nog mera soläkta, men jag tycker inte om den. Hvar köpes keramik? Idealist.

N:r 154. Huru sköta och bibehålla ett sängkammarmöblemang af mahogny? Ny prenumerant.

N:r 155. Har genomgått en Handarbetskurs i Malmö Tekn. Skola och undrar nu om det är nog att erhålla plats inom textilbranschen på. I motsatt fall hvilken anstalt i Stockholm skall jag vända mig till för att efter slutad kurs erhålla betyg som ger mig bästa utsikten att försörja mig på nämnda yrke. H. 24 år.

N:r 156. Hvar finna en fristad? Är sedan omkr. 20 år blind. Har ingen som jag kan vänta hjälp af och allt jag äger är 5,000 kr. Är elementarbildad, af god familj, intelligent, 49 år och frisk. Finnes någon förening, stiftelse eller enskild person man kan vända sig till? Kära medmänniskor bistån mig. Blind fröken.

N:r 157. Jag är 30 år och har innehaft samma slags arbete i tolf år. Men önskar nu ombyta, dels för att förbättra inkomsterna och dels för att få något mera intresse för arbetet, emedan min nuvarande sysselsättning är intressedödande i högsta grad. Skulle vilja lära mig något yrke om det ej är för sent och ej allt för kostsamt. Hur vore det att försöka som fotograf och hur ställer sig inkomsterna? Eller vore det bättre att lära maskinskrifning och stenografi, kan man komma någon hvart utan språkkunskaper? Tacksam för ett godt råd är Själförsörjande.

N:r 158. Jag är en fattig flicka som ej äger annan bildning än den jag förvärfvat genom självstudier. Har aldrig varit med i sällskapslivet och aldrig intresserad däraf enär jag alltid känt mig blyg och bortkommen bland främmande. Är nu förlovad med en man, med hög samhällsställning och kommer som hans hustru bli införd i de finaste kretsar. Huru skall jag kunna få

lära mig alla dessa konvenansaker som fordras såväl borta som i mitt eget hem? Min fästman tröstar mig med att mitt sunna förnuft och medfödda takt hjälper. Men jag känner det fordras mer för att uppträda säkert. Detta ligger som en tyngd på min stora lycka. Vill någon af Iduns erfarna läsarinor ge mig ett godt råd, vore jag mycket tacksam. Inga lill.

N:r 159. Hvad betyder det, när ett visitkort är yikt i öfre högra hörnet? Kan man genom att vika ett visitkort på något annat sätt lägga in någon särskild betydelse vid dess användande frågor Okunnig.

N:r 160. Vore så innerligt tacksam få veta, hvad man skall använda för säkert medel för att blifva af med liktornar. Jag har försökt med flera olika sorts plåster men det tycks ej hjälpa. Mycket tacksam för ett godt råd vore Ny prenumerant.

N:r 161. Hvart skall man vända sig för att få tillstånd att inlämna i handeln ett tekniskt preparat.

1) Om man är bosatt i stad?
2) Om man tillhör en landskommun? E. A.

N:r 162. Kan någon af Iduns läsare upplysa om, itall lagen föreskrifer någon viss månadsavgift för fadern att betala för sitt barn. Betalar nu endast 15 kr. Hvart kan man vända sig för att erhålla bästa och billigaste råd? Ogift moder.

N:r 163. Jag är en medellös 27-års flicka, med brinnande håg och intresse för sjukvård och hjälpa fattiga, ville gärna lära mig till Församlingssystem, hvar utbildas de, och hvad kostar det, hvad fordras för att komma in. Samt hur äro löneförmånerna för en församlingssystem. Lifsiintresse.

N:r 164. Huru borttaga flugsmuts på ett svart piano. Landfru.

N:r 165. Kära någon bland Iduns läsarinor gif mig ett råd. Jag är 21 år, har aflagt realskoleexamen genomgått handelsinstitut och är perfekt maskinskrifverska och stenograf. Jag har innehaft två tillfälliga platser på 3 och 4 månader i Stockholm, samt en fast plats. Denna senare innehade jag ett år men på grund af en misshällighet mellan min chef och mig ansåg jag mig tvungen att lämna denna utan att begära betyg eller rekommendation samt ämnade då för alltid sluta min bana på kontor och ägna mig åt husligt arbete och har nu omkring ett halft år innehaft en fröken jungfrus föga afundsvärda ställning. Van vid Stockholm som jag är vid bestämd arbetstid, att alltid disponera min tid efter kl. 5 och i öfrigt vara fri och själfständig finner jag detta förfärligt bundna och dåligt betaldt arbete outhärdligt då jag därtill är opraktisk och saknar husliga anlag har ärligt försökt att trifvas och intressera mig för mitt arbete men finner det lönlöst. Men hur få en kontorsplats i Stockholm då man

själ är i landsortsstad och ej har tillräckligt med medel att riskera en resa på vinst och förlust. Har annonserat och svarat på annonser samt skrivit in mig på flera platsbyråer, där man lofvat göra sitt bästa, men utan resultat. Ärde läsarinor, om det finns någon bland er, som kunde och ville gifva mig adr. på någon platsbyrå, där man verkligen gör sitt bästa på något »verk» eller dyl. där jag möjligen skulle kunna få plats utan personlig ansökan skulle ingen vara tacksammare än Själförsörjande.

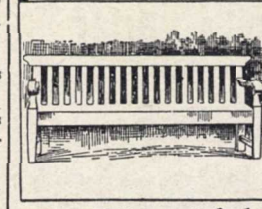
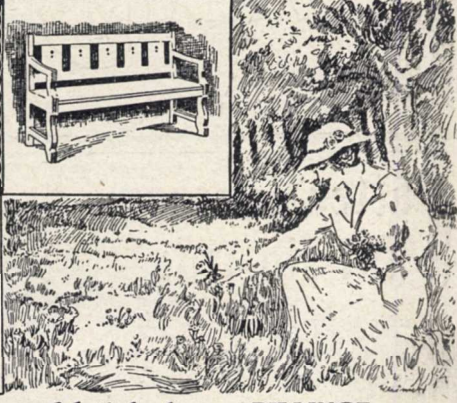
N:r 166. 1) Skulle någon af Iduns läsare kunna ge mig beskrifning på hur »Halländsk kavring» bakas? 2) Kan användt vattenglas brukas vid beredning af såpa? A. E. T. (Forts.)

BREFLÅDA

RED. BREFLÅDA.
»Bonden Paavos granne». Som insamlingen för Finland är avslutad och ny licens för export af lifsmedel icke ställts i utsikt, ha vi befordrat Edra 24 kuponger till Stockholms Frivilliga Brödbesparing, där de helt säkert komma till nytta.

EXP. BREFLÅDA.
»23 år». Annonser kostar 3 kr. Likvid torde insändas i postanvisning.

Trädgårdsmöbler
Sommarmöbler
Fällmöbler
Stegar
Fruktförvaringsartiklar

Rönneådalens Aktiebolag ♦ BILLINGE
Telegramadress: »RÖNNEÅ», Billinge. Rikstel. 38.

FÖR KONFIRMATIONEN

- rekommenderas följande värdefulla böcker och skrifter:
- I VÅRDAGAR.** En samling ungdomsföredrag av Hovpredikanten Fr. Hammarsten. Häft. 2.75, välskt band 3.50, klobb. 3.50.
 - KONFIRMATIONS- OCH SKRIFTE-TAL,** hållna i Adolf Fredriks kyrka i Stockholm af Hovpredikanten E. D. Heiman. Häft. 1.75, v. b. 2 kr., klobb. 2.25.
 - MINNESORD TILL DE UNGA** under konfirmationstiden af Professor G. Weibrecht. Andra uppl., kart. 75 öre, klobb. 1 kr.
 - NÅGRA ORD TILL NATTVARDBARN** med avseende på deras första nattvardsgång af kyrkoherden Dr A. T. Hammar. Andra uppl. 25 öre.
 - ORD TILL NATTVARDBUNGDOM** af prosten K. A. Kastman. Häft. 40 öre.
 - MINNE FRÅN KONFIRMATIONS-DAGEN** af Prosten P. J. Emanuelsson. Sjätte uppl. Häft. 50 öre, kart. 75 öre, klobb. 1.25.
 - DEN HELIGA NATTVARDEN** af Kyrkoherde Rich. Markgren. Häft. 1 kr., inb. 1.25.
 - DU OCH DIN FRAMTID.** Av flera ungdomens vänner med förord af Prins O. Bernadotte. Lämplig för konfirmander samt för dem som slutat söndagsskolan. Tredje uppl. Häft. 50 öre, kart. 75 öre, bund. 1 kr.
 - STILLA STUNDER FÖRE DEN HELIGA NATTVARDEN** af R. Wenger. Häft. 1.50, halvfr. b. 2.50.
 - ANDAKTSBOK FÖR KONFIRMANDER OCH UNGDOM.** Af kyrkoherde G. W. Wulfsberg. Innehåller betraktelser för var dag under en månad. Häft. 30 öre, kart. 50 öre.
 - BIBLAR och NYA TESTAMENTEN**
I rikt urval finnes att tillgå Nya Testamenten från 85 öre till 12.50 kr. Katalog sändes på begäran gratis och franko från Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition, Stockholm 3.
 - VARFÖR JUST I DIN UNGDOM?** Föredrag av Komminister Joh. Lindgren. Andra upplagan. Häft. 25 öre.
 - STILLA INFÖR HERREN.** Korta betraktelser inför kyrkoårets Sön- och Helgdagar samt vid några särskilda tillfällen. En liten handräckning till de unga, tillägnad Sveriges konfirmander. Av A. E. Borgvall, Komminister. Kart. 1 kr., klobb. 1.50.
 - SÅSOM LJUSETS BARN.** Några ord till unga flickor efter konfirmationen. Av Dr Ernst Siedel. Fritt övers. och bearb. från fjärde tyska uppl. 2:dra uppl. Häft. 1.75, kart. 2 kr., klobb. 3 kr.
 - BILDER OCH TANKAR.** Av Komminister Joh. Lindgren. Andra uppl. Häft. 75 öre, kart. 1 kr., klobb. 1.25.
 - UNGDOMSTIDEN - HERRENS TID.** En bok för ynglingar af Professor G. Weibrecht. Tredje uppl. Häft. 2.50, kart. 3 kr., klobb. 3.50.
 - MOT LJUSET. OCH LIVET.** En handräckning åt ungdomen. Av Pastor Fred. Tybring. Med förord af Biskop Chr. Thorkilsson. Bemyndigad översättning av B. II-r. Häft. 60 öre, kart. 85 öre.
 - NÅGRA VÄNLIGA ORD TILL UNGE MÄN** af Biskop J. C. Ryle. Tredje uppl. Kart. 60 öre, klobb. 1 krona.
 - LJUS PÅ VÄGEN.** Minnesord för var dag i året med den heliga skrifter egna ord. Nionde uppl. Enkelt band 1.25 kr., klobb. 2.—, chagr.-band och rödsnitt 4 kr., äkta chagr.-band med guldsnitt 5 kronor.

DUN TÄCKEN

Varma, hållbara, eleganta.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLOF.

Katalog på begäran.

Rikstel. 20 & 121.

Annonsera i Idun!

LEDIGA PLATSER

ORDENTLIG och treflig flicka, fullt kunnig i klädsömnad, önskas på herrgård i Sörmland 3-5 veckor, mot fritt vivre. Svar till »Herrgård, Mölnbo.

GUVERNANT villig att något deltaga äfven i husliga sysslor samt med lust och förmåga att handleda barn, erhåller genast plats på landet. Svar med fotografi, betygsskrifter och uppgift om löneanspråk till »Prästgård», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

GUVERNANT med högre ompetens, enkel och anspråkslös, undervisningsvan och musikalisk samt med goda rekommendationer sökes för nästa läsår på landtgård för 3 å 4 barn. Svar med betyg och foto. samt löneanspråk märkt »Augusti 1918», p. r. Kristianstad.

ANSPRAKSLÖS, bättre flicka får gen. komma till liten fam. mot fritt vivre o. medfölj. t. landet. Fru Apotekare Bode, Timmermansgatan 29 A, Stockholm.

GYMNAS. Ung barnkär flicka önskas, helst Centralist, som mot fritt vivre och fria resor vill under en del af sommaren vara på landet i södra Halland för att gifva barnen friskgymnastik. Svar jämte referenser under adr. »Gymnast», S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

BILDAD DAM, helst musikalisk, ej öfver 35 år, som på egen hand eller med någon hjälp kan sköta ungarlshem, får plats i Göteborg på landet. Svar med foto, ålder, lön, refer. till »A. X.», Iduns exp.

Barnsköterska.

Fullt pålitlig, kunnig barnsköterska med goda betyg och rekommendationer sökes för nyfödd barn samt tvende äldre barn ålder 5 och 7 år, i disponentfamilj vid bruk i Småland. Svar till »Pålitlig», Iduns exp.

Apotekselev.

Kvinnlig student erhåller plats som elev på apoteket Ornen, Stockholm.

Guvernans

med student- eller högre lär.-examen, enkel och anspråkslös, erhåller i mitten af juni eller tidigare plats hos tjänsteman. Svar med betyg och foto. som återsändas, märkt: »Vacker norrlandstrakt», p. r. Härnösand.

Pålitlig, ordentlig flicka

utan pretent, på nöjen, fullt kunnig i enklare matlagning och sömnad, får god plats i prästgård på Gotland att som familjemedlem deltaga i alla hemmets sysslor. Ej landbruk, jungfru finnes. Goda rek. och ref. önskas. Lön 25:— kr. mån. Prästgården, Burgsvik.

Köksförestånderska.

På grund af nuvarande innehavarens avgång är platsen såsom köksförestånderska vid Piteå hospital och asyl ledig att tillträda senast 1 Juni innevarande år. Lönen utgår för närvarande med kontant 660:— kr. per år, 33 proc. kristidstilllägg härå, fria naturaförmåner och 1 månadssemester årligen. Onskligt vore att sökanden genomgått Statens Skolköksseminarium för utbildande af husmodrar vid större anstalter. Ansökan åtföljd af bestyrkta betygsskrifter jämte frejdibetyg ställd till Kungl. Hospitalsdirektionen, Piteå, insändas före 15 maj till
Syslomanen, Hospitalet, Piteå.

Västerviks Hospital.

Förestånderskebefattningen

vid hospitalets kvinnoafdelning är ledig att tillträda i början af juni. Ansökan jämte betygsskrifter och läkareintyg och helst även fotografi skola före den 20 maj vara insända till

OFVERLÄKAREN.

Föreståndarinneplatsen

vid

Fören. Värmlands Hemslojd

sökes hos styrelsen adr. Karlstad. Vana vid magasinarbete, bokföring och möbe ritning. Betyg, löneanspråk och ref. före 20 maj. Tillträde efter 20 juli.

Sjuksköterskelev

erhåller anställning den 20 Maj. Egenhändigt skrifna ansökningshandlingar åtföljda af event. betygsskrifter, läkareintyg och fotografi ställas till Mörsils Sanatorium, Mörsil.

Husmoder.

Husmoderbefattningen vid Uppsala stads Försörjningsnärättning kungöres härmed till ansökan ledig. Sökanden bör vara fackutbildad och äga praktisk erfarenhet af alla inom en anstalt förekommande göromål på ifrågavarande område, såsom ledningen af allt som rör köket, bageriet, linneförrådet, tvätten m. m. Tjänsten tillträdes så fort som möjligt under instundande Maj eller Juni månad å tid, som efter öfverenskommelse framlades närmare bestämmes.

Lönen utgöres af kontant 700 kr. pr år jämte för innevarande år 15 proc. dyrtidstilllägg, hvartill komma förmånerna af fritt vivre, bostad om ett rum samt värme, lyse och fritt tvätt.

Ansökningar, ställda till Fattigvårdsstyrelsen och åtföljda af prästbetyg, läkarebetyg och öfriga handlingar för stykandet af sökandens kompetens, skola vara ingifna senast kl. 12 m. den 22 instundande maj. Uppsala den 27 april 1918.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

BÄTTER flicka önskar från 1 juni plats i god fam. där jungf. finnes, som husm. verkl. hjälp. Kunnig i handarbet. Familjemedl. Svar till »Norrlandstös», Iduns exp. f. v. b.

UNG MUSIKLÄRARINNA önskar under sommaren kcondition på landet mot fritt vivre, intresserad af att deltaga i hushållet. Svar till »Gladlynt», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

BÄTTER FLICKA, 29 år, frisk, med vana i enklare matlagning, önskar för vidare utbildning plats i finare hem, helst prästg. för att deltaga i alla förekommande göromål. På lön fästes mindre afseende. Svar till »Familjemedlem», Sjötorp p. r.

25-ÅRIG lärarinna önskar i början af juni mot fritt vivre plats i bättre familj som husmors hjälp. Svar till »Hjälps», Iduns exp. f. v. b.

FOLKSKOOLLÄRARINNA s m genomgått 8-klassigt läroverk, önskar under sommarferierna juli och augusti plats på landet att läsa med barn. Svar till »Undervisningsvan 24 år», Iduns exp.

EN 27-ÅRIG bättre flicka kunnig i matlagning och finare handarbeten samt äfven genomgått en kurs i sjukvård, önskar plats under sommaren helst uppåt Norrland eller vid badort, som hjälp åt någon sjuk, eller att sköta barn. Svar till »1 Juni», Iduns exp. f. v. b.

STUDENTSKA med lär.-ex. o. undervisningsvana önskar under sommaren plats i godt hem på landet att undervisa ett par timmar dagligen. Sv. t. »Sommarkondition», Iduns exp.

EX. SJUKSKÖTERSKA önskar privatvård eller fast plats på sjukhus e. d. Goda bet. och ref. företes. Svar till »System», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

UNDER juli mån. ville en haliands-tös gärna styra kosan till herrgård eller prästgård i ljusa Norrland eller mörka Småland, där ungdom finnes. Fria resor och fritt vivre mot villkor som genom korresp. kan diskuteras. Svar till »Folkskolelärinna», Iduns exp. f. v. b.

MOT FRITT VIVRE önskas plats i god familj af ung bättre flicka att deltaga i husliga göromål. Genomgått hushållsskola. Kunnig i kläd- och linnesömnad, handarbeten, väfnad o. d. Svar till »Intresserad våren 1918», Iduns exp. f. v. b.

FÖRLOFVAD FLICKA, energisk och ordentlig, som önskar förkofra sig i alla inom ett hem förekommande göromål, önskar plats under sommaren helst vid herrgård. Ref. finnes. Ingen lön. Svar till »Energisk», p. r. Västerås.

Avdelning för barnsköterskor förmedlar anställningar för kortare eller längre tid åt examinerade och väl meriterade barnsköterskor. A d r.: Regeringsgat. 107. Exped.-tid: Kl. 9-4 (dag före helgd. 9-2). Riks- och Allm. tel. 40 47. Kostnadsfri förmedling.

Iduns

PLATS under tre månader önskas mot fritt vivre och resor i fint hem helst å herrgård. Svar till »Hushållsvan», Figeholm p. r.

LÄRARINNA önskar plats i familj under sommarferierna, att läsa med barn, eller som husmors hjälp. Svar till »26 år», Alberg.

UNG FLICKA, som denna termin genomgått åttaklassigt läroverk, önskar under sommaren plats på större landegendom eller i prästgård på landet. Svar till »E. W.-g», S. Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

18-ÅRIG flicka, från godt hem önskar plats som hjälp och sällskap, gärna åt barn, då jag är mycket barnkär. Helst å gård i Skåne eller annoistades. Fritt vivre samt liten lön önskvärd. Hjälper gärna till med skrifgöromål. Hjärtligt tacksam för svar till »Lice», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTER FLICKA önskar plats i familj att gå från tillhanda, där jungfru finnes. Har genomgått Husmoderskola, kunnig i enklare sömnad och handarbeten. Önskar få medfölja till badort. Svar till »Maj», Sveln-ljunga p. r.

UNG FLICKA som genomgått handelskolekurs önskar plats som hjälp på kontor. Är äfven villig att deltaga i husliga göromål mot fritt vivre och någon lön. Svar till »17 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG läroverkslärlarinna önskar i sommar 1 mån. å 6 veckor plats i treflig fam. som lär. eller som hjälp i huset. Är äfven villig betala inack. om matlag. kan få läras. Svar till »Sol 1918», Iduns exp. f. v. b.

PLATS till landet som husmors hjälp önskas af 17 1/2-årig realskoleexaminerad flicka. Kan läsa med barn och undervisa nybörjare i musik samt deltaga i hemmets göromål. Svar till »Intresserad», Uppsala p. r.

STUDENTSKA (lärarinna) önskar ferieplats i treflig familj. Svar till »24 år», Gumælii Annonsbyrå Malmö.

MOT FRITT VIVRE önskar skicklig språklärlarinna, som talar och undervisar franska, engelska, tyska, italienska plats på landet från 1 Juni. Bästa ref. Svar till »Språklärlarinna», St. Paulsgatan 33 B, 3 tr., Stockholm.

UNDER 3 veckors semester önskar bildad flicka inackordering, helst på herrgård. Svar till »E. S.» Iduns exp.

PLATS för 14-års gosse önskas mot betalning, där han kan få några timmars daglig undervisning i vanliga skolämnen samt lämplig sysselsättning. Svar till »14-års gosse», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG lärarinna önskar under sommarferierna plats i familj, helst i Norrland. Är villig deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Fritt vivre, men ej lön. Har genomgått hushållsskola. Tacksam för svar till »Sydländska 22 år», Iduns exp.

UNG, anspråkslös flicka, kunnig i enkel klädsömnad, linnesömnad, handarbete och husliga sysslor önskar plats i familj eller hos ensam dam. Tacksam för sv. t. »Box 79», Vinslöf.

KVINNLIK sjukgymnast nyutexaminerad önskar plats under sommaren helst på landet. Obs! Äfven kunnig i ansiktsbehandling. Ref. finnes. Svar till »Sjukgymnast 25 år», Allm. Tidningskontoret G. Ad. Torg, Sthlm.

TVÅ unga, bildade flickor önska plats hos ensam dam såsom sällskap och hjälp, medföljer gärna till badort eller dylikt. Svar hvar för sig till »M.» och »E.», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD FLICKA som genomgått 6 mån. kurs i sjukvård önskar plats att vårda sjuklig herre eller dam. Är villig att deltaga i husliga sysslor. Svar till »R. II.», Sv. Telegramb. Ann.-avd., Hälsingborg.

UNG, undervisningsvan lärarinna med högre kompetens önskar under sommaren mot fritt vivre plats att undervisa helst mindre barn i vanliga skolämnen eller deltaga i hushållsgöromål. Svar till »Sommaren 1918», Svenska Telegrambyrå, Norrköping.

Vikariat eller privatvård

sökes af examinerad sjuksköterska. Svar till »Vikariat», Kinna.

Hushållskunnig

barnkär bättre flicka önskar plats under sommarferierna. Palmquist C:o 17 Malmiskilnadsgatan, Stockholm.

Bättre kompetenta

platssökande med goda betyg söka pl. såsom Guvernanter, Gymnaster, Hushålls- o. Barnförräknar, Sköterskor till barn o. äldre Husmors hjälp för hvarjehanda sysslor m. fl. Palmquist C:o 17 Malmiskilnadsg., Stockholm.

Plats som husmors hjälpreda

önskas svarast af ung flicka som f. n. genomgår en husmoderskola. Referenser kan erhållas från E. Hulst Kvinnliga Utbildningsskola, Djursholm. Tel. »Villa Hulst», Djursholm. Svar märkt »Juni månad 1918», Iduns exp.

Salt Sill

Folkhushållningskommissionens Varuförmedlingsbyrå erbjuder:

Norsk Slofetsill, c:a 110 kgs packning å Kr. 75:— pr tunna vagnfritt Varberg.

” ” c:a 110 kgs packning å Kr. 73:— pr tunna vagnfritt Trondhjem.

Salt Makrill, c:a 92 kgs packning å Kr. 65:— pr tunna vagnfritt Lysekil.

Garanti för friska och sunda varor.

Rekvitioner tillställas F: H. K., Varuförmedlingsbyråns Fisksektion, Stockholm 2, eller Statens Fiskkommissionär, Göteborg 4.

PLATS som husmör i mindre hem önskas af troende flicka som med ordning och omtanke kan sköta ett hem. Svar till »34 år», Iduns exp.

Privatvård.

Ung flicka som genomgått lasaret med goda rek., önskar under sommarferierna plats att sköta äldre herre eller dam. Är äfven villig att hjälpa till med husliga sysslor. Svar emotes svarast under adress »Lisa», Lidköping p. r.

Yngre dam

af god familj, gladlynt och med godt sätt önskar under sommaren plats i finare hem på landet, helst Dalarne, som sällskap och hjälp med lättare husliga sysslor, mot fritt vivre eller liten lön. Goda referenser önskas och lämnas. Svar till »Mångsidig», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERINGAR

17-ÅRIG bildad flicka önskar under sommaren inackordering i treflig hem där ungdom finnes, är villig deltaga i lättare inomhus förekommande göromål. Svar till »17 år», Vänersborg poste restante.

UNG DAM önskar inackordering å pensionat eller gård i Blekinge, helst i närheten af kusten. Svar märkt »Juni eller Juli», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING under sommarferierna på landegendom i vacker trakt, helst vid hafvet, med tillfälle till bad och cykling m. m. i god och aktad familj önskas för 2 unga flickor. Svar till »Officersdöttrarna sommaren 1918», Bokhandeln, Djursholm.

DISKRET INACKORDERING erhåller bättre dam hos välr. barnmorska på landet. Svar märkt »God vård», Iduns exp. f. v. b.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

Arvika: Arvika Tidning.

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Eksjö: Eksjö-Tidningen.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskestuna: Eskestuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gefle: Gefle-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Karlstads-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Kristinehamn: Ansgarri-Posten.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs Län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Östergötlands Dagblad.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Oskarshamn: Oskarshamns Tidningen.

Sköfde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohuslänningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Upsala.

Visby: Gotlänningen.

Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.

Växiö: Smålands-Posten.

Ystad: Södra Skåne.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

Östhammar: Östhammars Tidning.

